

DACE ČAKLĀ

Tikšanās Birmingemā

Lai pārrunātu aktualitātes un iepazītos ar diasporas organizācijām Anglijas vidienē, Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) un Ārlietu ministrijas pārstāvji ciemojās Birmingemā.

29. septembrā pēcpusdienā viesus sagaidīja diasporas organizāciju no Birmingemas, *Peterborough*, Mansfildas, Nūnitonas un Volverhamptonas vadītāji un pārstāvji. Visi kopā devās nelielā ekskursijā pa Birmingemu, pēc tam neformālā gaisotnē apsprieda diasporas organizāciju situāciju un izaicinājumus dažādās jomās, kā arī labākas sadarbības iespējas un citas aktualitātes.

PBLA priekšsēdis Pēteris Blumbergs, izpilddirektors Raits Eglītis, Ārlietu ministrijas speciālo uzdevumu vēstniece diasporas jautājumos Elita Gavele un Latvijas vēstniecības Apvienotajā Karalistē trešais sekretārs Artūrs Saburovs savu vizīti Birmingemā bija mērķtiecīgi plānojuši tā, lai klātienē iepazītos un satiktu ne tikai birmingeniešus, bet arī citu diasporas organizāciju pārstāvjus no dažādām nozarēm.

Šajā reizē uz aicinājumu atsaucās "mājinieki" Dace un Ingmārs Čaklā, kas tikšanās laikā pārstāvēja vairākas Birmingemā mājvietu radušās organizācijas: Latviešu kultūras centru Birmingemā, Pasaules latviešu amatierteātru savienību (PLATS), Lielbritānijas Novusa federāciju, Birmingemas Mazo teātri, Birmingemas Novusa klubu un Vidusanglijas grāmatu draugu klubu, kā arī Londonā

No kreisās: Pēteris Blumbergs, Elita Gavele, Raits Eglītis, Iveta Sūna, Ingmārs Čaklā, Liene Feldmane, Klāvs Freimanis, Ilona Pavārniece, Dace Čaklā un Artūrs Saburovs

darbojošos latviešu teātri "Trepes" un Lielbritānijas Politisko diskusiju klubu. Uz tikšanos bija ieradusies arī Iveta Sūna, *Latvian Community Association in the UK* vadītāja. Viņa nesa sveicienus no kolēģes Ineses Asermanes no *Peterborough* latviešu skoliņas "Pūcītes akadēmija", deju kopām "Rakstā" un "Virpulis", "Mirāža". Savukārt, no Mansfildas bija atbraukusi Liene Feldmane, kas vada latviešu skoliņu "Varavīksne" un ir teātra trupas "Klēts" vadītāja un režisore, kā arī dueta "Liene&Helmuts" un kamerkora "Novadi" dalībniece. Ilona Pavārniece pārstāvēja Latviešu sestdienas skoliņu "Burtnieki" Volverhamptonā, kur ilgāku laiku strādā par

skolotāju. Anglijas vidienes mūziķus pārstāvēja Klāvs Freimanis, kušs sācis savas solista gaitas un kopā ar Birmingemas mūziķiem koncertos iesilda viesus no Latvijas.

Neformālās sarunās tika iezīmētas perspektīvas par labāku vietējo un mazo diasporas organizāciju sadarbības iespējām gan ar Ārlietu ministriju, gan arī ar diasporas lielajām pārstāvības organizācijām pasaulē. Protams, lielākoties tika runāts, par to kā latvieši jūtas Apvienotajā Karalistē, par nesenu notikušajiem diasporas sarīkojumiem Anglijā un par to, kā tautiešos vairo kopības sajūtu, lai latviešiem sāktu tiktu kuplāk apmeklēti. Visi bija vienprātis, ka liela

nozīme kopības uzturēšanā ir latviešu skolām, kušām būtu jāklūst par aktivitāšu centru.

Daudz tika spriests par diasporas kultūras pasākumu kvalitāti un kā ārpus Latvijas radītās kultūras vērtības vairāk atbalstīt un populārizēt mītnes zemēs un Latvijā. Organizāciju pārstāvji arī uzsvēra, ka gan Ārlietu ministrijai, gan arī diasporas pārstāvniecības organizācijām ļoti svarīgi ir uzturēt ciešus un regulārus kontaktus ar "mazajām" vietējām organizācijām. Dzīve visā pasaulē ir ļoti dinamiska, un regulāra komunikācija ir ļoti svarīga. Pēc šīs tikšanās radās pārliecība, ka izveidojušies jauni kontakti, kas nesīs jau drīzus rezultātus.

Latvijas augstākie apbalvojumi ārzemju tautiešiem

Imants Gross

Liene Dindone

Aivars Edvards Osvalds

Ilze Šakare

Valsts prezidents Egils Levits un Ordeņu kapituls 2022. gada 17. oktobrī nolēma atbilstoši Valsts apbalvojumu likuma 11. pantam par sevišķiem nopelniem Latvijas valsts labā apbalvot ar Triju Zvaigžņu ordeni un iecelt par:

- **Triju Zvaigžņu ordeņa komandieri** Latvijas Republikas pirmo ārkārtējo un pilnvaroto vēstnieku (pēc valsts neatkarības atjaunošanas) Zviedrijas karalistē **IMANTU GROSU**
- **Triju Zvaigžņu ordeņa virs-**

niekiem veterinārārsti, Pasaules latviešu jaunatnes semināra "2x2" padomes priekšsēdētāju **Dr. med. vet. LIENI DINDONI** un latviešu sabiedrisko darbinieku Amerikas Savienotajās Valstīs **AIVARU EDVARDU OSVALDU**

- **Atzinības krusta virsnieci** latviešu sabiedrisko darbinieci Zviedrijas Karalistē **ILZI LĪVIJU ALĪSI ŠAKARI**

No sirds sveicam! Lai spars un veiksmes, strādājot Latvijai!

Niklāvu Strunki atceroties

2. lpp.

Juris Lorencs par atvadām no mošķiem

5. lpp.

Sallija Benfelde par sāpīgo atmiņu nedēļu

6. lpp.

Numura intervijā – PBLA priekšsēdis Pēteris Blumbergs

7. lpp.

Trimdas personības Vircburgas latviešu teātri

8., 9. lpp.

In Memoriam. Inese Birzniece

11. lpp.

DAIGA
MAZVĒRSĪTE

Spilgts ārēji un savos darbos, dedzīgs un darbīgs – tāds bija mākslinieks Niklāvs Strunke, kas paliekošas vērtības atstājis kā gleznotājs, grafiķis, grāmatu ilustrators, scenogrāfs. Dzimis Krievijā, savu latviskumu viņš veidoja un apzinājās tikai pēc ierašanās vectēva Mārča mājās 1903. gadā. Izrādās, Briežu muižas Palmēni, kas iedvesmoja Strunki darbus reizēm parakstīt ar Palmēnu Klāva vārdu, ir sveiki un veseli – protams, gadu nasta sētai uz pleciem pamatīga, kā nekā pirmie Strunkes te ienākuši jau 1834. gadā.

Palmēnos var nokļūt, braucot uz Vaidavu, tad mazliet uz priekšu un pa kreisi, kur redzama visas Latvijas mērogos ievērojama sena lapeģļu aleja. Briežu muiža Vaidavas pagastā pirmoreiz minēta 17. gadsimta vidū, apkārt muižai tika celtas rijas un klētis. Novada nosaukums minēts arī kā *Palmhof*, kas iegūts no Palmu, Palmenberģu vai Palmenraušu ģimenes, kas muižu turēja aizdevu kārtā. Ap 1874. gadu Briežu muiža jau dāvināta Valmieras pareizticīgo baznīcai, kuŗas īpašumā tā atradās līdz 1944. gadam.

Pašreizējais Palmēnu saimnieks Aivars šogad 8. oktobrī, uzņēma tālus un tuvus viesus, kas bija saradušies skatīt slavenā mākslinieka dzimtas mājas.

19. gadsimta beigās Briežu muižā mita pussimts iedzīvotāju, pagastam bija sava skola, saukta par Balto māju, kuŗā strādāja skolotājs Pakalnetis – pie viņa mācībā Niklāvs Strunke gan nenonāca, jo tika aizsūtīts uz Valmieru. Toties Briežu skolā mācījās mākslinieka tēvs Jānis, dzimis 1863. gadā Palmēnu saimniekam, mežsargam Mārcim un viņa sievai Annai. Zēns turpināja izglītoties Bērzaines ģimnazijā pie Cēsīm. Būdams jaunākais dēls Jānis nevarēja cerēt uz Palmēniem, kuŗu mantinieks bija vecākais brālis Pēteris.

Tā kā mācību maksa vecākiem nebija pa kabatai, Jānis izvēlējās kaŗavīra dzīvi, uzdienēja līdz Krievijas cara armijas 2. pulka feldfēbeļa pakāpei, apprecēja krievieti Mariju Safronovu. Pārim piedzima divi dēli – Jānis un Polijas pilsētā Gostiņinā, Čenstohovas tuvumā, 1894. gada 6. oktobrī Niklāvs. Pēc dažiem gadiem Jānis no sieva šķīries, pats audzinājis dēlus, kas visur sekoja tēvam, iepazīstot kaŗavīru ikdienu. Latviski viņi prata pavisam nedaudz vārdu, līdz 1903. gadā Strunke Jāni un Niklāvu pārveda mājās – uz Palmēniem. Vectēvs Mārcis bija apkaimē ieredzēts vīrs – mežsargs jau trešajā paaudzē, Palmēnos ciemojās mācītājs, skolmeistars, arī policijas priekšnieks, tika rikotas medības. Puikām nu vasarā bija jāiet ganos, jāmācās citi lauku darbi, jāiepazīst ne tikai vecvecāki, bet arī citi radnieki. Protams, apkaimes ievērojamākās vietas – Vaidavas un Grebu pilskalni, Gaujas krasti. Tuvējo Pekas kalnu senatnes pētnieki atzina

par seno Beverīnu, kam netālu līdz šai dienai var jūsmot par dabas veidoto brīnumu – Sietiņiezi. Niklāva fantāziju nodarbināja arī nostāsti par Veļu māti, velniem un sumpurņiem, citām brīnumainām būtnēm, tika svinēti svētki, mācīts darba tikums un latviskās ieražas uz palikšanu ienāca Strunkes dzīvē.

Tēvam atgriezoties dienestā, abus brāļus nodeva audzināšanā Valmierā pie tēvamāšas Karlīnes, kas mācīja zēniem, kā uzvesties, veda uz baznīcu, taču Niklāvs izrādījās raksturā ļoti brīvdomīgs. Tika nomainītas vairākas Valmieras skolas, kuŗā puika tika iesaukts par „dūšīgo krievīņu”. Tēvs Valmierā iegriezās labi ja reizi gadā, par dēla palaidnībām galvu nelauzot, līdz beidzot labvēlīga izrādījās Valmieras puiku – Pāvila Roziša, Linarda Laicena un citu ietekme Liepiņa progimnazijā. Niklāvs, protams, izcēlās ar labajām krievu valodas zināšanām, vienlaikus skolotāja Jāņa Grestes iespaidā pamazām veidojās par

Būtībā pāris gadus vecvecāku mājās Palmēnos varētu saukt par Niklāva otro pasaulē nākšanu, jo tieši šeit veidojās viņa nacionālā piederības izjūta, tika gūti turpmākajā daiļradē tik nozīmīgie senču dzīves ieradumu vērojumi, radās iespēja sajūsmināties par

mātes stāstītajām pasakām.” Vairākos Strunkes darbos atainots arī skaistais Vaidavas ezers un apkaimes pilskalni, senatnīguma aura joprojām apvij Palmēnu māju, kas izskatās kā civilizācijas neskarta latviskuma saliņa staltu koku ielenkumā.

Niklāvs Strunke

Palmēni

istu un dedzīgu latvieti. Turpat Valmierā 1905. gadā Strunkes dzīvi pārvērtā iepazīšanās ar gleznotāju Teodoru Ūderu, kas uzskatāms par simbolisma stūrakmens licēju latviešu mākslā. Niklāvs, Ūdera iedvesmots, nopirka krāsu pulveri, puspuķeļi, puspuķeļus, otu garā kātā un ķērās pie kartonu apgleznošanas. Tā jau vienpadsmit gadu vecumā zēnā dzima apņēmsšanās doties pa mākslas ceļu, protams, nenojaušot, ka viņš kļūs par vienu no izcilākajiem latviešu 20. gadsimta māksliniekiem.

Uzzinājusi par Niklāva Strunkes saistību ar Vaidavu, šī pagasta amatniecības un kultūras centra vadītājai Inguna Dukure vēlējās mākslas mīļotājiem un speciālistiem parādīt, kur tad sakņojas mākslinieka dzimta.

Latvijas dabas skaistumu. Savus bērnības iespaidus Strunke atainojis gleznā „Pļāvējs”, kur redzama Briežu muižas skolas Baltā māja, un akvareli uzgleznota arī Palmēnu māja aiz ābelēm – abas reprodukcijas līdz ar vēl vairākiem gleznotājiem darbiem pasākumā „Niklāvs Strunke. No Vaidavas līdz Romai” bija izstādītas pie ēkas, kuŗā Niklāvs mitinājies pagājušā gadsimta sākumā. „Nonākšanu Latvijā varētu saukt par Strunkes otro piedzimšanu, jo pirms tam latviski runāt viņš īsti nav mācējies”, uzsvera Dukure, kas māksliniekam vēltīto sarīkojumu gatavoja vairāk nekā gadu. „Tieši šeit, Palmēnos, viņš sāka ieelpot un vēlāk savā mākslā izelpot latvisko dzīvesziņu, ko apguva no vectēva darba tikuma un vecās-

Vaidavas kultūras un amatniecības centrā atklāja Valmieras skolēnu vasaras plenēra darbu izstādi, kas tapusi, gleznojot Vaidavas apkaimes ievērojamākās apskates vietas un objektus, interesenti varēja aplūkot nelielu Latvijas Nacionālās bibliotēkas krājuma Niklāva Strunkes ilustrēto grāmatu izstādi. N. Strunkem bija laba gaume un spēja nacionālo eklektismu interpretēt laikmetīgi. Viņa darbi ir stilā tīri un ļoti spēcīgi.”

Piecpadsmit gadu vecumā N. Strunke iestājās Štiglica mākslas skolā, kas latviešu aprindās bija iecienīta. Tur jauneklī apguva kompozīciju, grafiku, zīmēšanu, portretu glezniecību, arī keramiku. Studēja moderno mākslu, izmēģināja spēkus kubismā, vienlaikus nesaraudams

saikni ar Latviju. 1913. gadā N. Strunke pieteicās Madernieka studijā Rīgā, nākamajā gadā pirmoreiz piedalījās latviešu mākslinieku izstādē. 1915. gadā jaunais gleznotājs brīvprātīgi iestājās Tukuma strēlnieku pulkā, vēlāk bija brīvprātīgais arī Latvijas armijā, diemžēl gājis bojā viņa kaŗa gados radītais 120 darbu strēlnieku cikls.

1919. gadā kopā ar Konrādu Ubānu, Oto Skulmi, Romanu Sutu u.c. N. Strunke nodibināja Ekspresionistu grupu, nākamajā gadā kļuva par Rīgas grupas dalībnieku, bija žurnāla *Kolektīvs* līdzstrādnieks, enerģiski darbojās grāmatu ilustrēšanas jomā. Aizstāvot modernās mākslas ideālus, viņš šad un tad sacerēja pa rakstam, kuŗus parakstīja kā Palmēnu Klāvs par godu dzimtas mājām Briežu muižā.

Tikmēr Niklāva uzvārds Strunke sarunās un publikācijās locīts arī kā Strunķis – Briežu muižā ir arī mājas Strunķi, Lejasstrunķi u.c., tomēr Palmēnu māju iemītnieki dvēseļu revīzijās ierakstīti kā Strunkes.

20. gados N. Strunkes talants guva tik lielu ievēribu, ka mākslinieks vairākkārt saņēma Kultūras fonda stipendiju. Pateicoties tai, no 1923. līdz 1927. gadam gleznotājs lielākoties uzturējās Florencē, Romā, Kapri salā, un pamazām saulainā Itālija kļuva par viņa otrajām mājām. Tur viņš pavadīja arī pēdējos desmit mūža gadus, pēc tam, kad pēckara bēgļu gaitas bija aizvedušas uz Zviedriju.

1930. gados Strunke nodibināja porcelāna apgleznošanas darbnīcu “Ripors”, darbojās arī A. Kuzņecova porcelāna fabrikā. Pievērsoties Latvijas senatnes pētniecībai, viņš esot savācis apjomīgu keramikas kolekciju, par ko gan tuvāku ziņu nav. Mākslinieks savu talantu apliecināja arī kā dekorators jeb scenogrāfs Nacionālajā un Operas teātrī, bijis Alfrēda Kalniņa meitas Birutas skatuves tērpa autors, Kārļa Ulmaņa viesistabas mēbeļu dizainers. Pēc viņa mantojuma pētnieku atzinuma, laikam nav mākslas nozares, kuŗā N. Strunke nebūtu darbojies – joprojām Rīgā A. Pumpura 11. pamatskolā virs ieejas durvīm apskatāma viņa veidota vitrāža “Uz skolu”, vairāki citi stikla darbi gājuši bojā. Tomēr visražīgāk N. Strunke darbojies kā grāmatu vāku autors, kuŗu kopškaitā bijis ap 600, vairākām viņš bija arī ilustrators. Apbrīnojama bijusi mākslinieka spēja saglabāt savu oriģinālo rokrakstu, neizdabājot publikas gaumi. Strunkes iemīļotās krāsas bija balta, brūna, dzeltena un zila, nereti darbos izmantoti latviešu tautas ornamentu motīvi.

Starp citu, Niklāva vectēvs Mārcis mūžībā esot aizgājis 110 gadu vecumā, mākslinieka tēvs krita 1. Pasaules kaŗā, kuŗā brālis Jānis pazuda bez vēsts, bet Niklāvs Strunke mūžībā devās 1966. gada 13. oktobrī. Romā, *Testaccio* kapsētā viņa mūža mājas rotā krusts ar uzrakstu latviešu valodā “Māksla ir mūžīga”.

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Aizejošā Saeima četros gados pieņēmusi 1203 likumus

Aizejošais 13. Saeimas sasaukums kopš sanākšanas 2018. gada 6. novembrī kopumā ir pieņēmis 1203 likumus, no kuriem 150 gadījumos pieņemti jauni likumi, bet 1053 likumos veikti grozījumi, savukārt otrreiz caurlūkoti tikuši pieci likumi.

Šo četrus gadus laikā kopumā notikušas 352 Saeimas sēdes, kā arī 13. Saeima sanākusi uz astoņām svinīgajām sēdēm.

Aizejošās 13. Saeimas pilnvaru laikā izskatīšanai parlamenta komisijās tika nodots 1291 likumprojekts, no tiem 951 bija iesniedzis Ministru kabinets, 185 – Saeimas komisijas, bet 150 – Saeimas deputāti. Valsts prezidents savukārt bija iesniedzis piecas likumdošanas iniciatīvas.

13. Saeima nav pabeigusi izskatīt 73 likumprojektus. Saskaņā ar Saeimas kārtības rullī, par to izskatīšanas turpināšanu var lemt jaunievēlētā Saeima.

Debatēs 13. Saeimas sēdēs kopumā visbiežāk runājis ir deputāts Viktors Valainis – 1239 reizes, Aldis Gobzems – 977 reizes, Jūlija Stepaņenko – 948 reizes, Vjačeslavs Dombrovskis – 555 reizes, Dana Reizniece-Ozola – 504 reizes.

14. Saeimas deputāti uz pirmo parlamenta sēdi sanāca 1. novembrī.

Par jaunās enerģētikas ministrijas izveidi

Valsts prezidents Egils Levits: "Tagad tik tiešām redzams, ka enerģētika, zaļais kurss, klimats ir prioritātes jautājums – mums ir jābūt atbildīgai ministrijai par šiem jautājumiem – mēs nevaram ar veco struktūru risināt jaunās problēmas." *Jaunās vienotības* un Apvienotā saraksta tikšanās laikā vienotības panākta 95% jautājumam, bet nav vienotības par JV priekšlikumu izveidot Enerģētikas, vides un klimata ministriju, pēc JV un AS tikšanās par topošās koalīcijas sadarbības memoranda veidošanu sacīja AS politiķis Uldis Pilēns.

Levits uzsver, ka Latvijai jāpanāk Lietuva un Igaunija

Latvija nedrīkst 2030. gadā būt vēl vairāk atpalikusi no Lietuvas un Igaunijas, trešdien Ekonomistu apvienības un Valsts prezidenta kancelejas kopīgi rīkotajā konferencē "Latvijas valsts stratēģija un sociāli politiskais konsensus" pauda Valsts prezidents Egils Levits. Valsts prezidents uzsvēra, ka, veidojot jauno valdību, jāmeklē kopsaucējs, kā tuvākajos astoņos gados jā-

strādā. "Pirmkārt, politiskajām partijām jāstrādā pie nākamo četru gadu darba satura. Jau pirms valdības apstiprināšanas jāvienojas par valdības deklarāciju," teica Levits. Prezidents atgādināja, ka šī ziema un nākamie turpmākie gadi būs pilni ģeopolitiskiem izaicinājumiem, ko rada Krievijas karš Ukrainā. Būs pasaules ekonomikas palēnināšanās, arī Latvija nākamgad ieslidēs mērenā recesijā. "Latvija visu laiku atpaliek no Baltijas kaimiņiem un atpalicība katru gadu palielinās. Vairākos Eiropas Savienības rādītājos Latvija ir stabili trešajā vietā no apakšas, bet gan Lietuva, gan Igaunijas šos rādītājus ir strauji uzlabojušas," sacīja Levits. Viņš norādīja, ka Latvija pēdējos gados gandrīz neko nav izdarījusi energoneatkarības stiprināšanai. Tāpat maz ir darīts cilvēkresursu attīstībā, maz ieguldīts pētniecībā un zinātnē. Vienlaikus Levits atzīmēja, ka pēdējos mēnešos daudz darīts energoneatkarības stiprināšanā, lai atteiktos no Krievijas gāzes. Daudz vēl jā dara atjaunojamās enerģijas izmantošanā, tāpat Latvijai ir nepieciešams sašķidrinātās gāzes terminālis.

Ar misijas apziņu un mīlestību

Ilggadējais bijušais bruņoto spēku virskapellāns Elmārs Pļaviņš regulāri dodas uz Ukrainas atbrīvotajām teritorijām un šobrīd ir Aizsardzības ministrijas starpnieks starp Latvijā saziēto un Ukrainu. Rietumos uzskata, ka karš sākās šā gada 24. februārī, ukraiņi parasti piebilst – nē, nē, karš sākās 2014. gadā. Elmārs Pļaviņš: "Man ir kāds tuvs cilvēks – Oksandrs Pavenkogoda, uzņēmējs, mācītājs un šobrīd arī Latvijas goda konsuls Doneckas rajonā, Slovjanskā. Okupācijas laikā mājās ienāca okupanti un divus dēlus paņēma, spīdzināja un nogalināja. Divus mēnešus viņus meklēja un tikai tad atrada. Tā bija tāda iebiedēšanas taktika, kāda joprojām strādā. Tā no 2014. gada beigām es sāku braukt uz turieni. Un tāpēc es pieņemu lēmumu braukt uz karstajiem punktiem, lai būtu ar viņiem kopā, lai par viņiem aizlūgtu, lai vienkārši parunātu. Tad viņi jūt to atbalstu – tomēr Eiropa ir atbraukusi!"

Pirms mēneša aizsūtījām divas kravas no "Dobeles dzirnavnieka" ar saziēdotiem makaroniem un auzu pārslām; apģērbus no bruņotajiem spēkiem un ministrijas aizsūtījām uz atbrīvotajiem rajoniem. Nule vēl divas. Izjumu atbrīvoja, mēs uzreiz ievēdām pārtiku.

Dzīvēšana Latvijā aizvien ievērojami zemāka par mirstību

Šī gada sešos mēnešos reģistrēti 15 719 mirušie, kas ir par 1294 mirušajiem jeb 7,6% mazāk nekā pagājušā gada pirmajā pusgadā, kad bija vērojams būtisks mirstības pieaugums. No pirmajiem šī gada mēnešiem augstākie mirstības rādītāji novēroti martā, kad miruši 2968, kas bija par 10,1% vairāk nekā pērn martā. Šogad pirmajos sešos mēnešos reģistrēto jaundzimušo skaits ir 8026 bērni, kas ir par 5,8% mazāk nekā 2021. gada attiecīgajā laika periodā. 2022. gada pirmajos sešos mēnešos iedzīvotāju skaits valstī dabiskās kustības rezultātā samazinājies par gandrīz 7700. 2022. gada pirmajos sešos mēnešos reģistrētas 4272 laulības, un salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu tas ir par 531 laulību jeb 14,2% vairāk, bet tas joprojām atpaliek no pirmspandēmijas līmeņa – 2019. gada pirmajos sešos mēnešos noslēgtas vairāk nekā 4,7 tūkstoši laulību. 2022. gada 1. jūlijā provizorisks iedzīvotāju skaits Latvijā ir 1,896 miljoni, kas ir par 20,3 tūkstošiem vairāk nekā 2022. gada 1. janvārī. Iedzīvotāju skaits pieaudzis reģistrētās imigrācijas dēļ, jo Ukrainas iedzīvotājiem, kuri devušies bēgļu gaitās, tiek piešķirts pastāvīgā iedzīvotāja statuss neatkarīgi no valstī nodzīvotā laika. Šāda prakse tiek piemērota visās Eiropas Savienības dalībvalstīs, kuŗas uzņem Ukrainas bēgļus. Līdz 31. jūlijam Latvijā pagaidu aizsardzību saņēmuši 35,8 tūkstoši Ukrainas valstspiederīgie.

Pēc 12 gadu pārtraukuma no jauna veido policijas akadēmiju

Policijas akadēmiju nolēma likvidēt ekonomiskās krīzes laikā 2010. gadā, kad iekšlietu ministrija bija Linda Mūrniece. Ietaupīto finansējumu novirzīja policistu algām. Šāds lēmums izrādījās ļoti īsredzīgs, jo sāka trūkt kvalificētu izmeklētāju un citu speciālistu. Lai beidzot labotu šo kļūdu, tiks veidota Iekšējās drošības akadēmija, atvēlot šim mērķim 45 miljonus eiro. Šonedēļ starp iesaistītajām pusēm – Iekšlietu ministriju, Valsts policijas kolledžu, Latvijas Universitāti un Rīgas Stradiņa universitāti – tika parakstīts līgums par ilgtermiņa konsorcijs.

SPILGTS CITĀTS

"Tas nav Putina karš – tas ir Krievijas karš!"

Ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs
Dienas žurnālistam Egilam Zirnīm

Saeimas vēlēšanu rezultāti rāda, ka vispopulārākais politiķis Latvijā ir Edgars Rinkēvičs – Jaunās Vienotības vēlētiņi viņam ielikuši 35 072 plusiņus. Ārlietu ministra amatā viņš ir kopš 2011. gada, kad Zatlera Reformu partija viņu izvirzīja kā bezparteijsku ministru Valda Dombrovska valdībā.

"Savu apzinīgo birokrata karjēru sāku Aizsardzības ministrijā 1994. gadā, tad gadu studēju ASV Nacionālās aizsardzības universitātē, kas domāta gan militārpersonām, gan diplomātiem, ASV un citu valstu amatpersonām. Tad vienu brīdi Latvijas Universitātē mēģināju doktorantūrā pētīt križu menedžmentu. Tas ir tas fons, kāpēc saku, ka krīzes un križu vadība gan no vēsturiskā, gan pašreizējā viedokļa man savā ziņā ir stihija. Pēdējie divi gadi, kovids, sevišķi cilvēku repatriācija 2020. gada sākumā, kad pēkšņi vajadzēja mobilizēties nevis dažu dienu, bet dažu stundu laikā, jo valstis sāka burtiski domino līmenī slēgt savas robežas un mums no visas plašās pasaules vajadzēja dabūt cilvēkus atpakaļ (...)

Nav tā, ka aizbraukušie pilnībā aiziet prom no Latvijas informatīvās telpas, ir XXI gadsimts. Vēlēšanas ir viena no būtiskākajām saiknes saglabāšanas formām. To gan tagad redzējam, ka diasporas interese pašai veidot vēlēšanu iecirkņus ārpus vēstniecībām saruka (mēs no Latvijas vai vēstniecības nevaram ārvalstīs noorganizēt iecirkni, jābūt pašu aktivitātei). Kāpēc tā? Domāju, 2018. gads samērā ar šodienu bija ziedu un miera laiks, mēs bijām atjēgušies no 2008. un 2009. gada krīzes, Latvijā visi gatavojās valsts simtgades svinībām, bija zināms nogurums un apnikums no it kā tradicionālajām partijām. Manuprāt, tāpēc likās, ka var atļauties kaut ko jaunu un interesantu. Kas attiecas uz diasporām, tās dažādās valstīs ir ļoti dažādas. To rāda arī vēlēšanu rezultātu atšķirība dažādās valstīs. (...)

Kuŗš būs Ministru prezidents?

Krišjānis Kariņš. Viņš arī spēs izveidot tādu valdību, kuŗa spēs ne tikai adekvāti reaģēt uz izaicinājumiem, bet arī virzīt valsts attīstību. Tur gan katram koalīcijas partnerim būs daudz jāstrādā. (...)

Šeit mums ir trīs lieli uzdevumi. Viens: gan šī ziema, gan, iespējams, arī nākamā ir jāpārvar, jo tik vienkārši nebūs, valsts kopā ar visu Eiropas Savienību šobrīd veic nopietnu energo restrukturizāciju. Atkarība no Krievijas energoresursiem mazinās, bet tas nav izdarāms ar vienu dekrētu. Otrs uzdevums: ārējās un iekšējās drošības stiprināšana Eiropā notiekošā kara apstākļos. Trešais: par spīti tam visam tomēr mēģināt izdarīt visu, lai brīdī, kad ģeopolitiskie un ekonomiskie apstākļi nedaudz noskaidrojas, valsts spētu attīstīties.

Ja mums šķīstu, ka Krievija nekad neuzbruks, tad mēs nestātos NATO. Labi zinājām, ka tāds brīdis var pienākt. Pašreizējā demografiskajā un ģeopolitiskajā situācijā kādai valsts aizsardzības dienesta un arī valsts civilā dienesta formai jābūt, lai cilvēki būtu sagatavoti. Pamācīsimies no tā, ko redzam Ukrainā. Spriedze labu laiku būs. (...)

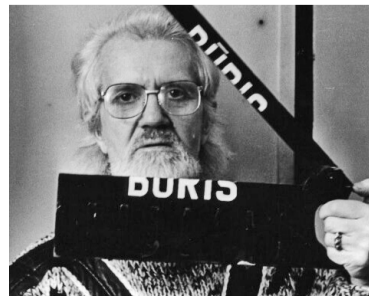
Es jau vairākus mēnešus mēģinu teikt: mums ir jābūt gataviem, ka šis karš var turpināties ilgāk, nekā mums gribētos. Krievijai ir liels resurs. Kremļis nevar atļauties zaudēt, un arī mēs to nevaram atļauties. Tas, ko dara Rietumi, sūtot ieročus un palīdzot Ukrainai, ir absolūti pareizi, bet, kuŗā brīdī var notikt lūzums, es neņemtos prognozēt. Esmu tālu no dažreiz vērojamā optimisma, ka tas notiks ātri. Tas var notikt ātri, bet es labāk esmu piesardzīgs. Tas var vilkties ilgi, var nedaudz izmainītā plāksnē atkal aiziet 2014. – 2022. gadam līdzīgā situācijā. (...)

Vai Putins ir ārprātīgs?

O, nē. Viņš ir absolūti racionāls, vēstures grāmatas salasījis cilvēks, kuŗš ir iedomājies atjaunot kaut ko starp XVIII un XIX gadsimta carisko Krieviju – ne Padomju Savienību, bet impēriju."

Spilgtajam kino dokumentālistam Ansim Epneram – 85

26. oktobrī 85 gadi būtu apriņējuši vienam no spilgtākajiem Latvijas kinodokumentālistiem, plaša interešu loka entuziastam un studentu milētam pedagogam Ansim Epneram (1937–2003).

(Turpinājums 10. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

Nacionālā Kino centra portālā "filmas.lv" izveidota jubilejas kolekcija – 15 filmas (1970 – 2003), spilgtākie darbi no Anša Epnera garās un daudzveidīgās filmografijas. Nopietnu vietu Anša Epnera filmogrāfijā ieņem filmas par sportu, jo arī viņš pats bija kaislīgs sportists – šķēpmētājs, šahists, maratonu skrējējs. Atmodas laikā Ansis Epners vairākus gadus strādāja pie apjomīgās lielfilmas "Es esmu latvietis" (1990), izmantojot pirmo iespēju filmēšanas grupai sākt ceļot pa pasauli un visur meklēt latviešus, veidojot stāstu par "mājas un gara vertikālēm". Trimdas latvieši atrasti gandrīz visos kontinentos un daudzi no viņiem arī Latvijas sabiedrībā ir labi pazīstami. Spēlfilmā "Būris" Epners risina "dzīves jēgas jautājumu". Galvenajā lomā aicināts Austrālijā iepazītais latviešu izcelsmes aktieris Ivars Kants. "Būris" saņem nacionālo kino balvu "Lielais Kristaps" kā gada labākā spēlfilmu, bet tā arī ir palikusi Anša Epnera vienīgā aktierfilma. Epners saņēmis arī "Lielā Kristapa" balvu kā labākais dokumentālā kino operators.

Vīru kopai "Vilki" – 30!

No karavīru dziesmām līdz jūrnieku balādēm – tā var raksturot šo vīru dziesmu repertuāru. Tās tiek meklētas E. Melngaiļa, A. Jurjana, J. Vitoliņa, A. Krūmiņa savāktajos latviešu tautas mūzikas materiālos, bet lielu daļu Pirmā pasaules kara latviešu strēlnieku, brīvības cīņu, Otrā pasaules kara latviešu leģionāru un nacionālo partizānu dziesmas ir pierakstītas no šo cīņu dalībniekiem. Par svarīgāko darbības mērķi "Vilki" izvirza populārizēt un nodot nākamajām paaudzēm mūsu bagāto kultūras mantojumu, jo īpaši noklusēto krāšņo un bagātīgo karavīru dziesmu klāstu.

Kriminālbildība par auto vadīšanu alkohola reibumā

Saeima galīgajā lasījumā atbalstīja grozījumus Krimināllikumā, ar kuriem noteikta kriminālbildība par transportlīdzekļa vadīšanu vai mācīšanu to vadīt, ja izelpotā gaisa vai asins pārbaudē konstatēta alkohola koncentrācija asinīs pārsniedz 1,5 promiles. Deputāti likuma izmaiņas atbalstīja vienbalsīgi. Par minēto pārkāpumu piemēros brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem, īslaicīgu brīvības atņemšanu, probācijas uzraudzību, sabiedrisko darbu vai naudas sodu, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz pieciem gadiem. Tāpat noteikts, ka personai, kuŗa vadījusi transportlīdzekli reibumā vai atteikusies no alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko un citu apreibinošu vielu ietekmes pārbaudes, konfiscēs tai piederošo transportlīdzekli. Gadījumā, ja noziedzīgais nodarījums tiks izdarīts ar citai personai piederošu transportlīdzekli, no vainīgā paredzēts piedzīt pilnu vai daļēju šī transportlīdzekļa vērtību. Savukārt kriminālbildība par transportlīdzekļa vadīšanu, ja vadītājs atrodas alkohola vai citu apreibinošu vielu ietekmē, ir paredzēta transportlīdzekļa vadītājiem, kuriem nav transportlīdzekļa vadīšanas tiesību.

Saeima pieņem grozījumus, kas liegs Ždanokai Latvijā tikt ievēlētai EP

Saeima galīgajā lasījumā pieņēma grozījumus Eiropas Parlamenta (EP) vēlēšanu likumā Augstākā tiesa iepriekš ir konstatējusi, ka Ždanoka pēc 1991. gada 13. janvāra bijusi Komunistiskās partijas biedre. Beidzot likumā noteikts, ka EP vēlēšanām Latvijā nevar pieteikt par kandidātu un EP nevar ievēlēt Eiropas Savienības pilsoni, kuŗš ir bijis PSRS, Latvijas PSR valsts drošības dienesta, izlūkdienesta vai pretizlūkošanas dienesta štata darbinieks (izņemot personas, kuras bijušas tikai PSRS vai attiecīgo Latvijas PSR Valsts drošības komitejas plānošanas un finanšu, administratīvi saimnieciskās struktūrvienības darbinieki), kā arī personu, kura pēc 1991. gada 13. janvāra darbojusies PSKP (LKP), Latvijas PSRS Darbaļaužu internacionālajā frontē, Darba kolektīvu apvienotajā padomē, Kara un darba veterānu organizācijā, Vislatvijas sabiedrības glābšanas komitejā vai tās reģionālajās komitejās.

Latvijā dzīvojošiem Krievijas pilsoņiem nosūtītas mobilizācijas pavēstes

Atsevišķi Krievijas pilsoņi ir informējuši Latvijas Valsts drošības dienestu (VDD) par tiem nosūtītām mobilizācijas pavēstēm par iesaukšanu Krievijas armijā. VDD iegūtā informācija liecina, ka, neraugoties uz šo personu ilgstošu uzturēšanos Latvijā, tiem paredzētas mobilizācijas pavēstes ir izsniegtas to tuviniekiem Krievijā. Par izsniegtajām pavēstēm minētos Krievijas pilsoņus ir informējuši tuvinieki. Ņemot vērā Krievijā izsludināto mobilizāciju, VDD aicināja Krievijas valstspiederīgos, kuŗi uzturas Latvijā, nekavējoties informēt dienestu, ja tiek saņemta pavēste par iesaukšanu Krievijas armijā. VDD atgādina, ka saskaņā ar Krimināllikuma normām Latvijas pilsoņiem, tostarp, dubultpilsoņiem, nepilsoņiem un ārzemniekiem, kuŗiem ir pastāvīgās uzturēšanās atļauja Latvijā, par dienestu Krievijas bruņotajos spēkos un piedalīšanos karā pret Ukrainu un tās iedzīvotājiem draud kriminālbildība.

Mārupē noziedzīgi nozāgēts dabas piemineklis – dižozols

Sākoties būvdarbiem, apkārtnes iedzīvotāji sāka celt trauksmi. Dabas aizsardzības pārvalde (DAP) vērsās Ģenerālprokuratūrā ar iesniegumu par dabas pieminekļa bojāšanu, un rezultātā Mārupes novada būvvaldes izsniegtā atļauja rindu mājas būvniecībai dižozola teritorijā tika atzīta par prettiesisku. Kamēr lieta klejoja no vienas instances uz nākamo, nekustamā īpašuma attīstītājs SIA "Zeni-vests" paguva uzslēt konstrukcijas projektā paredzētajām sešām divstāvu mājām un pat sākt dzīvokļu rezervēšanu.

"Lai gan cīņas iznākums bija paredzams, process tika nepamatoti ievilkts būvvaldes vadītājas nepiekāpības dēļ. Tā vietā, lai būvvalde pēc būvatļauju apstrīdēšanas iesnieguma un valsts institūciju iebildumu saņemšanas atzītu kļūdu un, atceļot būvatļauju, mazinātu kaitējumu, process tika izstiepts vairāku mēnešu garumā, un būvbedres vietā steidzīgi parādījās ēkas," tā uzskata jurists un Mārupes iedzīvotājs Arnis Priediņš.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (VARAM) pieprasījusi Mārupes novada domei paskaidrojumu par prettiesisko būvniecību nozāgētā dižozola teritorijā.

Valsts policija pārkvalificējusi

kriminālprocesu par dižozola nozāgēšanu līdz ar to likumpārkāpēju notveršanas gadījumā viņiem draudēs cietumsods. "Būvēt var dažādi – gan iznīcinot koku, gan arī to saglabājot, kas acimredzami šoreiz neizdevās," atzīst Mārupes novada būvvaldes vadītāja Aida Skalberga.

Astotais diasporas amatierteātru festivāls LAIPA

No 21. oktobra līdz 23. oktobrim Norvēģijā, Oslo notika 8. diasporas amatierteātru festivāls "Laipa", ko šogad organizēja Oslo latviešu teātris "O'Latte" režisores Ievas Melbārdes vadībā. Festivālā piedalījās astoņi amatierteātri no Anglijas (Bradfordas teātra trupa "Saulespuķe" un Burtonas amatierteātris "Strops"), Norvēģijas (Oslo latviešu teātris "O'Latte"), Islandes (Reikjavikas Latviešu teātris), Vācijas (Vācijas Latviešu amatierteātris-studija "Eziši"), Beļģijas (Sirsnīgais Briseles latviešu teātris), ASV (Sanfrancisko Jaunais teātris) un Latvijas (Birzgales amatierteātris "Laipa"), kopā pulcint ap 60 dalībnieku.

Par ekspertu tika uzaicināti aktrise un dziejniece Dina Kristīne Bitēna, aktieris, režisors un pedagogs Dzintars Krūmiņš un Jurgis Spulenieks. Festivālu atklāja Latvijas vēstniecības Norvēģijā 1. sekretārs Edgars Bulvāns un Eiropas latviešu apvienības pārstāve Andra Baltmane. Skatītāju un ekspertu vērtējumam tika nodotas dažāda žanra un formāta izrādes. Īpašu teātrālu pārsteigumu bija sagādājusi no "O'Latte", skatītājus starp izrādēm izkļaidējot ar humoristiskām, pašizdomātām teātra ainiņām. Pēc katras izrādes eksperti pārrunāja izrādes gaitu, sniedzot vērtīgus padomus un skaidrojumu. Sestdienas vakarā visi dalībnieki un skatītāji gāja pa sarkano paklāju, dejoja polonēzi ballē "Grand finale", kur spēlēja Andrejs Antuzāns. Balles laikā festivāla ceļojošais kauss no Oslo latviešu teātra "O'Latte" tika nodots 9. diasporas latviešu amatierteātru festivāla "Laipa" organizātoriem – Sanfrancisko Jaunajam teātrim Māras Lewis vadībā.

Savukārt svētdien eksperti Jurgis un Dzintars festivāla dalībniekiem pasniedza vērtīgas meistartalkas aktiermeistarības uzlabošanai un attīstībai. Kā eksperti, tā arī daudz dalībnieku pasākuma beigās atzina, ka festivāls aizkustināja viņus ar savu siltumu, mīlumu, ģimenisko sajūtu. (U. Balodis)

Ziņas apkopojis **Andris Kļaviņš**

LETA
nacionālā informācijas aģentūra

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502

marketing@leta.lv

+371 – 672 225 09

www.leta.lv

JURIS
LORENCIS

Kopš Krievijas iebrukuma Ukrainā daudzus, tajā skaitā arī mani, nodarbināja jautājums – kā uz notiekošo reaģēs Latvijas krievvalodīgo kopiena? Vai tā novērsīsies no Krievijas? Vai tieši otrādi – atsauksies “krievu pasaules” ideologu sludinātajai propagandai? Kādu nostāju ieņems Latvijas Pareizticīgā baznīca, kuŗas pieredzīgie vairākumā ir krievvalodīgie? Vai Daugavpils un Ludzas novada pašvaldības demontēs savā teritorijā esošos padomju armiju slavinošos pieminekļus? Vai krievvalodīgo ģimeņu vecāki būs gatavi akceptēt pāreju uz mācībām latviešu valodā? Un, visbeidzot, – kā karš iespaidos Saeimas vēlēšanu rezultātus? Būtišķi tie ir jautājumi par krievvalodīgo lojalitāti Latvijas valstij. Šodien redzam, ka šīs bažas bija pamatotas – bet vienlaicīgi arī nedaudz pārspīlētas.

Vispirms par vēlēšanām. 14. Saeimas vēlēšanās par izteikti “prokrieviskām” partijām, kā medijos dažkārt dēvē Latvijas krievu savienību un partiju “Stabilitātei!”, Latvijā kopā nobalsoja 95 000 vēlētāju. Saskaņā ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem, 2021. gada vidū Latvijā dzīvoja 513 000 krievi. No tiem 338 000 bija pilsoņi, 131 000 – nepilsoņi, bet vēl 43 000 – citu valstu (pārsvarā Krievijas) pilsoņi. Baltkrievu skaits Latvijā bija

63 000, no kuŗiem 28 000 bija pilsoņi, 28 000 – nepilsoņi, bet vēl 7000 – citu valstu (visdrīzāk Baltkrievijas un Krievijas) pilsoņi. Tātad tikai katrs ceturtais tā saucamais “krievvalodīgais” vēlētājs aizgāja uz vēlēšanu iecirkni un nobalsoja par “prokrieviskām” partijām.

Līdzīgi nepiepildījās bažas, ka okupāciju slavinošo pieminekļu nojaukšanu pavādīs plašas protesta akcijas. Piektdien, 28. oktobrī, Ludzas novadā bez liekas kņadas tika demontēta daļa no tā saucamā “Draudzības kurgāna”. Šis, par godu Lielā Tēvijas kara partizāniem (tā Padomju Savienībā un Krievijā dēvē Otro pasaulē karu) 1959. gadā celtais piemineklis atrodas triju valstu – Latvijas, Baltkrievijas un Krievijas robežu saskarsmes punktā. Saprota, Latvijas varas iestādes demontēja tikai to monumenta daļu, kas atrodas mūsu valsts teritorijā. Notikums palika bez ievēribas Latvijā, toties tika valsts pa medijiem Krievijā un Baltkrievijā. Gatavojoties divu padomju laiku pieminekļu nojaukšanai Daugavpilī, pilsētas mērs Andrejs Elksniņš (no partijas *Saskaņa*) sociālajos medijos izplatīja aicinājumu iedzīvotājiem nolikt pie tiem ziedus un sveces. *Facebook* Elksniņš rakstīja, ka “steidzamā kārtā notika pēdējās pārrunas pirms pieminekļu demontāžas,

kas notiks jebkuŗā gadījumā, pat piespiedu kārtā un bez Domes deputātu dalības”. Tomēr viņam esot izdevies vienoties par to, ka “demontāža tiks veikta maksimāli korrekti – bez nekādas izrādīšanās”. Portāls *lsm.lv* (Latvijas sabiedriskie mediji) reportāžā no Daugavpils ziņoja, ka “neviens no vairākiem piektdien pa dienu (28. oktobrī – J. L.) Daugavpilī pie abiem pieminekļiem uzrunātiem daudzajiem daudzajiem nepauda atbalstu vai pozitīvu nostāju par šo piemiņas vietu demontāžu”. Latgales reģionālā korespondente Dace Ivanova raksta: “Uz soliņa domīgi sēž sieviete gados un, atbalstoties uz spieķīša, raida bēdīgu skatienu uz cilvēkiem ar ziediem. “Es te nāku bieži, te var pasēdēt, padomāt, paskatīties. Vasarā vispār te skaisti – bērni skrāda, jaunā paaudze un vecmāmiņas stāsta, ka bija karš un visi piedalījās. Ne tikai krievi. Visi, visi kā viena ģimene. Un kas tagad? Laikam cits laikmets””.

Savukārt es personīgi pazīstu daugavpiliešus, kuŗi itin nēz nēskums par pieminekļu nojaukšanu. Saprota, viņi nebija starp ziedu un sveču licējiem. Vienā ziņā uzrunātajai sievietei gan var piekrist – pasaulē un Latvijā patiešām iestājies “cits laikmets”. Tikai šo laikmetu atnesa ne jau Latvija, pat ne Latvijas krievi, bet gan Krievijas politiķu un personīgi

prezidenta Putina agresija. Ar citu laikmetu nākas rēķināties arī Latvijas Pareizticīgajai baznīcai. Pēc prezidenta Egila Levita iniciatīvas Saeima 8. septembrī pieņēma labojumus Latvijas Pareizticīgās baznīcas likumā. Tie nozīmē, ka “Latvijas Pareizticīgā baznīca ar visām tās diecēzēm, draudzēm un iestādēm ir pilnīgi patstāvīga un neatkarīga no jebkādas ārpus Latvijas esošas baznīcas varas (autokefālā baznīca)”. Atklāti sakot, es uz notiekošo raudzījos kā uz neizpildāmu uzdevumu, kā uz “neiespējamo misiju”. Man bija šaubas par to, vai Latvijas Pareizticīgās baznīcas vadībai pietiks drosmes iestāties par pilnīgu baznīcas neatkarību no Maskavas. Šis bažas kļiedēja 20. oktobrī Rīgā notikušais Latvijas Pareizticīgās baznīcas koncils jeb sinode, ko vadīja Rīgas un Latvijas metropolīts Aleksandrs. Ar absolūtu balsu vairākumu sinode nobalsoja par likuma prasībām atbilstošu izmaiņu veikšanu baznīcas Statūtos. Tāpat sinodes dalībnieki parakstīja aicinājumu Krievu pareizticīgās baznīcas patriarham Kirilam ar lūgumu “atrast kanonisku risinājumu Latvijas Pareizticīgās baznīcas statusam”. Tātad ne tikai prezidents un Saeima, bet arī pati Latvijas Pareizticīgā baznīca savu nākotni saredz pilnīgā neatkarībā. Tā ir laba ziņa.

Un tomēr nevajadzētu lolot milzīgas illūzijas par daudzu Latvijas krievvalodīgo, it īpaši jau nepilsoņu, politiskajām simpātijām. Pašreizējo gatavību piekāties radījusi Krievijas starptautiskā izolācija, morālais bankrots un neveiksmes Ukrainas frontē. Vairāki Latvijā pastāvīgi dzīvojuši Krievijas pilsoņi informējuši mūsu valsts Valsts Drošības dienestu, ka savās Krievijas adresēs saņēmuši iesaukšanas pavēstes. Cerams, ka vismaz viņi spēš novērtēt starpību starp mierīgo dzīvi Latvijā un iespēju pārvērsties par Putina kara mašīnas “lielgabalu gaļu”. Un ir tikai simboliski, ka nakti uz 31. oktobra, tātad Helovīna priekšvakarā, sākti darbi pie Daugavpils pieminekļu nojaukšanas. Mediji ziņo, ka ap 200 cilvēku pauduši neapmierinātību ar notiekošo, svilpjot un izsaucot rupjus saukļus. Valsts policija aizturējusi 37 protestētājus. Ko lai saka? Tiem Daugavpils iedzīvotājiem, kuŗi gaida pie sevis ierodamies “krievu pasauli”, es ieteiktu paskatīties uz Ukrainas pilsētas Mariupoles drupām, uz masu kapiem šīs pilsētas pievārtē. Bet labā ziņa ir, ka Daugavpils Helovīnu jeb “mošķu nakti” sagaidīs bez “krievu pasaules” rēģiem.

KĀRLIS
STREIPS

“Strādājām klātienē un attālināti, brīžiem intensīvi. Kopā pieņēmām būtiskus lēmumus saistībā ar valsts drošību un energokrizi. Meklējām veidus, kā atbalstīt iedzīvotājus un uzņēmumus. Droši vien bija arī kļūdas, bet izdarīts ir ļoti daudz.”

Tā Saeimas priekšsēdētāja Ināra Mūrniece (NA) aprakstīja 13. Saeimas pieredzi tās pēdējā plenārsēdē. Sēdi vadīja spikeres vietniece Dagmāra Beitnere-Le Galla, jo Rīgā todien viesojās Eiropas Parlamenta prezidente, un I. Mūrniece bija aizņemta ar viņu. Sēdes beigās D. Beitnere-Le Galla nupat pabeigto sesiju aprakstīja ar vārdiem “ši leģendāra un ļoti sarežģītā 13. Saeima.”

Pēdējās plenārsēdes laikā deputāti pirmajā un galīgajā lasījumā apstiprināja likumus par sadarbību ar Lietuvu un Igauniju dabasgāzes piegāžu drošības kontekstā. Galīgajā lasījumā pieņemts likums, kuŗā noteikts, ka kandidēt uz Eiropas parlamentu nedrīkst neviens, kas bijis Latvijas PSR Komunistiskās partijas biedrs pēc 1991. gada 13. janvāra. Tas attiecas uz Eiropas parlamenta deputāti Tatjanu Ždanoku, bet, ņemot vērā faktu, ka viņa tur ir ievēlēta 2004., 2009., 2014. un 2019. gadā, tas varētu būt vilciens, kuŗš jau ir aizgājis. Esmu pārliecināts, ka T. Ždanoka likumu pārsūdzēs tiesā.

Diemžēl 13. Saeimas pēdējā sēdē netika izskatīts likumproj-

ekts par Valsts aizsardzības dienestu. Likumprojekts, kuŗā paredzēts atjaunot iesaukumu Latvijas bruņotajos spēkos, apstiprināts pirmajā lasījumā, bet izrādījās, ka teksts lielā mērā bijis brāķis. Saeimas Juridiskais birojs iesniedza desmitiem labojumu, ko atbildīgā Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisija vienkārši nepaspēja izskatīt. Tas būs darbiņš 14. Saeimai, kuŗa brīdī, kad *Laika* vai *Brīvās Latvijas* lasītājs būs paņēmis rokā šo laikraksta numuru, jau būs sākusi savu darbu. Cits jautājums ir – kā tas var būt, ka Aizsardzības ministrijas juridiskā nodaļa varēja būt tik pavirša attiecībā uz likuma tekstu, jo ļoti iespējams tas nozīmēs, ka pirmais iesaukums bruņotajos spēkos tiks atlikts?! Nav īpaši laika tūlāties, jo, pēc pašreizējās sistēmas, profesionālo kara vīru skaita pieaugums pēdējā gada laikā ir bijis tikai seši, lai gan vajadzēja pussimtu. Iesaukums domāts šīs situācijas risināšanai, un patlaban, kad Kremļa fašists īsteno genocīdu Ukrainā, tas ir mūsu valsts drošības jautājums.

13. Saeima tika ievēlēta 2018. gadā. Sarakstus piedāvāja 16 partijas un apvienības, un 5% barjēru pārvarēja septiņas. Izrādījās, nēz nēbija viegli izveidot jaunu valdošo koalīciju. Vispirms toreizējais Valsts prezidents Raimonds Vējonis iespēju piedāvāja Jaunās Konservatīvās partijas liderim Jānim Bordānam. Nekas nesanāca.

Nākamā iespēja bija Aldim Gobzemam no KPV LV. Arī viņam neizdevās. Beidzot Valsts prezidents no Eiropas Parlamenta atsauca mājās deputātu Krišjāni Kariņu, kuŗam izdevās izveidot koalīciju. Tas bija brīdis, kad KPV LV sāka irt pa vilēm, jo pieci no 16 deputātiem atteicās balsot par jauno koalīciju, lai arī partijai valdībā bija trīs ministri. Galu galā sanāca tā, ka K. Kariņš ir kļuvis par vienīgo premjēministru Latvijas Republikas vēsturē, kuŗam izdevies vadīt vienu un to pašu valdību visu laiku no vienām Saeimas vēlēšanām līdz nākamajām. Pērn situācija ap KPV LV bija kļuvusi tik bezcerīga, ka Kariņa kungs nolēma atteikties no partijas valdības ministriem, un tas notika bez valdības krišanas.

Liels panākums 13. Saeimai bija izveidot jaunu administratīvu teritoriālu sistēmu Latvijā. Iepriekšējā sistēma ar vairāk nekā 100 maziem novadiem nebija sevi pierādījusi, jo daudzos gadījumos mazais novadiņš nebija ekonomiski ilgtspējīgs. Uz trim lasījumiem, piemēram, Zaļo un zemnieku savienība, kuŗa 13. Saeimā bija opozīcijā, iesniedza desmitiem priekšlikumu. Vairāku novadu pārstāvji pasūdzējās Satversmes tiesā, un atsevišķos gadījumos tiesa piekrita, ka varēja labāk. Cita starpā tas nozīmēja, ka pērn jūnijā pašvaldību vēlēšanas bija jaunajos apvienotajos novados, bet mazais Varakļānu

novads, par kuŗu bija viens no strīdiem konstitucionālajā tiesā, palika viens pats un... maziņš.

Sākās Covid-19 pandēmija, un 13. Saeimai nācās strādāt attālināti. Atsevišķi deputāti centās apgalvot, ka tas bijis nelikumīgi, un vismaz viens no viņiem atteicās attālinātajās sēdēs piedalīties vispār, jo, viņaprāt, tās nebija “istas” sēdes, taču Saeimas Juridiskais birojs nosprieda, ka nekas nedz likumā, nedz pamatlikumā neliedz sēdes rīkot attālināti. Visticamāk sprieduma pamatā vismaz daļēji bija fakts, ka Saeimas plenārsēžu zālē deputāti sēž cieši cits citam blakus, un pandēmijas apstākļos, lieki teikt, tas nav prāta darbs.

13. Saeima iegājusi vēsturē pirmām kārtām ar to, ka tajā bija nēnormāli liels skaits pie frakcijām nepiederošo deputātu. Sākot ar Jūliju Stepaņenko no *Saskaņas*, kuŗa jau pirmajā sasaukuma dienā paziņoja, ka viņa no tās ies prom. Galu galā 13. Saeimas sasaukuma beigās parlamentā bija vairāk neatkarīgu deputātu nekā jebkuŗā no Saeimas frakcijām. Laba daļa no tiem bija izstājušies no valdošās koalīcijas partijām, un tas bija liels glābiņš valdībai, kuŗai pēc KPV LV aiziešanas “uz papīra” bija tikai 47 no 100 mandātiem Saeimā. Daudzos balsojumos koalīcijas deputātiem pievienojās pietiekams skaits pie frakcijām nepiederošo deputātu, lai nodrošinātu vairākumu.

Otrkārt, šis nu reiz bija tāds Saeimas sasaukums, kuŗā populisms un demagoģija sita sevišķi augstu vilni. Īpaši izcēlās Aldis Gobzems, kuŗa rīcība laika gaitā noveda pie viņa izslēgšanas no sešām plenārsēdēm, turklāt ne reizi vien. Ļoti bļautīga 13. Saeimā bija no KPV LV saraksta ievēlēta Linda Liepiņa. Viņa 2020. gada oktobrī nolika mandātu un no Saeimas izstājās pavisam, taču šogad kā kandidāte no partijas “Latvija pirmā vietā” ievēlēta no jauna. Ļoti bargs attiecībā uz valdības plāniem bija Vjačeslavs Dombrovskis no *Saskaņas*, bet tikai līdz brīdim, kad viņš nolēma 14. Saeimas vēlēšanās kandidēt no apvienības *Attīstībai/Par* saraksta, bet 14. Saeimas vēlēšanās palika bez mandāta.

Runājot par kļūdām, viena, manuprāt, saistāma ar faktu, ka divu gadu garumā parlaments ignorēja Satversmes tiesas spriedumu par Civilās savienības likumu. To pieņēma pirmajā un otrajā lasījumā, bet trešajā tas palika nepieņemts. Ignorēt konstitucionālas tiesas obligātu spriedumu pavisam noteikti nozīmē kļūdu.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finānciālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

Ardievas 13. Saeimai

SALLIJA
BENFELDE

“Viss ir daudz briesmīgāk nekā mēs Vācijā varam iedomāties”

Vācijas prezidents Franks Valters Šteinmeiers

25. oktobrī pirmo reizi kopš Krievijas pilna mēroga iebrukuma Ukrainā Vācijas prezidents Franks Valters Šteinmeiers ieradās iepriekš neizziņotā vizītē Kijivā. Viņa vizīte Ukrainā notika laikā, kad pēc intensīvajiem uzbrukumiem bija un joprojām ir spēcīgi traucēta enerģijas piegāde visā valstī un Ukraina gatavojas smagai un aukstai ziemai. Krievija arī izplatījusi melīgu informāciju, ka Ukraina gatavojas izmantot tā saukto netīro kodolbumbu pati savā valstī. Vizītes laikā Ukrainā Šteinmeiers apmeklēja arī Čerņihivas apgabala pilsētu Korjukivku, kur atskanējusi gaisa trauksme un Vācijas prezidents kopā ar pilsētas mēru un vietējiem iedzīvotājiem devās uz bumbu patvertni, piedzīvojot to, kāda ir Ukrainas ikdiena. Iespējams, tieši redzētais un piedzīvotais vizītes laikā mudināja Šteinmeieru atzīt, ka situācija Ukrainā ir daudz nopietnāka nekā tas var likties vērotājiem no malas un viņa sacītais par atbalstu tagad jau ieguvus citu nozīmi. Proti, jau uzreiz pēc ierašanās Kijivā Vācijas prezidents sacīja: “Un mans vēstījums vāciešiem dzimtenē ir šāds: neaizmirsīsim, ko šis karš nozīmē cilvēkiem šeit, Ukrainā, cik daudz ciešanu, cik daudz postījumu viņi ir pieredzējuši. Mēs esam vajadzīgi Ukrainas iedzīvotājiem.”

Arī pēdējā oktobra diena sākās ar skarbām ziņām no Ukrainas: jau septiņos no rīta visā valstī skanēja gaisa trauksme, gāja bojā un tika ievainoti cilvēki, desmit Ukrainas reģionos raķešu triecienos tika bojāti astoņpadsmit objekti, lielākoties saistīti ar enerģētiku, tika pārtraukta elektrības un ūdens padeve simtiem apdzīvotu vietu. Lai gan raķetes līdz Kijivai netika, liela tā daļa palika bez elektrības, pilsētā aptuveni 350 tūkstoši dzīvokļu palika bez elektrības, astoņdesmit procentiem galvaspilsētas iedzīvotāju tika pārtraukta ūdens padeve. Kā vēsta oficiālā informācija, tikai no rīta vien Krievija uz Ukrainu izšāva vairāk nekā 50 raķešu, četrdesmit četras no tām notrieca pretgaisa aizsardzība. Kopumā pēdējā oktobra dienā Krievija izšāva 60 raķetes un notika piecpadsmit aviotriecieni.

Protams, ne mirkli neapklust arī Krievijas propagandas kanāli, viltus ziņu straume brīžam ir tik absurda, ka jau kļūst komiska. Tā bēdīgi slavenā propagandista Solovjova raidījumā Halovīna diena sākās ar apgalvojumiem, ka tā ir Nāves dieva slavināšana ar cilvēku upurēšanu, ka tajā piedalās slikto Rietumu prezidenti un politiķi, kuri slepenā vietā šo dienu svin kaili un upurējot cilvēkus. Vēlāk uzstājās arī pats Solovjovs, stāstot par nākotnes “uzlabotajiem cilvēkiem”, un tika pieminēti gan ilumināti, gan jezuiti, gan masoni utt. Savukārt televīzijas raidījumā “60 minūtes” pavisam nopietni tika stāstīts, ka Latvijā no 31. oktobra ir aizliegts sarunāties krievu valodā, bet tos, kuŗi aizliegumu pārkāps, ieslodzīs kon-

centrācijas nometnēs. Protams, par šiem absurdajiem apgalvojumiem var brīnīties un smieties, tomēr jau labu laiku izskan arī it kā nopienāki apgalvojumi par to, ka Rietumu valstīs iedzīvotājiem trūkst pārtikas, veikalus plaukti ir tukši, ka cilvēki salst un, piemēram, dažas ārvalstu vēstniecības, kuŗās apkure vēl ir, ielaiž vietējos iedzīvotājus sasildīties. Protams, to ka lielā daļā Eiropas vēl ir ļoti silts, sala nav arī Latvijā, šo ziņu vēstneši “nav pamanījuši”. Droši vien šī melu straume pamatā domāta Krievijas iedzīvotājiem, tomēr tā nav tik nevainīga, kā varētu likties pirmajā brīdī, jo meliem un viltus ziņām nereti ir daudz nopietnāki mērķi nekā tikai prātu saduļķošana.

Pirms 20 gadiem, 26. oktobrī Krievijas varas pārstāvji pārtrauca pārrunas ar teroristiem, kuŗi

Amatpersonas apgalvoja, ka atbrīvošanas operācija bijusi veiksmīga. Pēc šīs ķilnieku krīzes sākās otrais Čečenijas karš.

Ukrainas televīzijas kanāla Freedom apkopotajos materiālos un videomateriālos par šo krīzi ir arī videosižets ar Borisa Ņemcova, 2015. gadā Maskavā, netālu no Kremļa nogalinātā opozīcijas līdera, stāstu par ķilnieku krīzes izmeklēšanu. 2002. gadā Ņemcovs bija Valsts Domes deputāts un Domes priekšsēdētāja vietnieks, un ķilnieku krīzes izmeklēšanai tika izveidota Domes komisija, ko vadīja Ņemcovs. Šis izmeklēšanas gaitā atklājās daudzas divainas notikuma detaļas, kas lika domāt – tā ir specdienestu izplānotā vadīta operācija, kuŗā, paši to nenotiekot, tika iesaistīti un izmantoti čečeni, lai būtu formāls iemesls atkal sākt karu Čečenijā.

atīnots daudzās dokumentālās filmās un rakstos, un ir skaidrs, ka režīma attieksme bija klaji cioniska.

Pirms dažām dienām grāmatnīcā vēstures grāmatu plauktā ieraudzīju jau ļoti sen latviešu valodā izdoto baltkrievu rakstnieces Svjatlanas Aleksijevičas grāmatu “Čornobiļa. Lūgšana”. Zināju par rakstnieci, kuŗa 2015. gadā saņēma Nobela prēmiju, zināju, ka latviešu valodā izdota arī viņas “Sievietes kaŗā”, biju skatījis arī intervijas ar viņu ukraiņu TV kanālos un zināju arī to, ka viņa bija spiesta doties trimdā pēc tam, kad Lukašenko uzurpēja varu pēc zaudētājam vēlēšanām. Aleksijevičas grāmatas ir aculiecinieku stāstījumi, vienkārši, patiesi un īsti.

Pārsīkstot grāmatu uzreiz, jau pirmajā nejauši atšķirtajā lapā izlasītais stāsts bija tik šokējošs, ka

no medniekiem atceras kuŗēnu, kuŗš izrāpās no aizbērtas bedres un iebāzts atpakaļ un apbērts ar zemi. Kāds – bruņurupuci, kuŗš palicis dzīvs, jo pārbraucot pāri ar UAZ priekšējo riteni, bruņas nav saplūsušas. Zirgus nav šāvuši, govi ar teliņu arī pažēlojuši. Zirgi izturējuši visilgāk, līdz vilki viņus apēduši. Suņus sākumā bijis viegli nošaut, jo viņi skrējuši uz cilvēka balsi, kaķi bijuši veikli, netīri, izkāmejuši, bet metušies prom ļoti ātri.

Lasīju un domāju, ka ar racionālo prātu pusi to visu vēl kaut kā var mēģināt attaisnot – neviens jau īsti nezina, ko darīt ar radioaktivitāti saindētajās teritorijās. Viss dzīvais bija jālikvidē, jo varēja to aiznest tālāk, varēja būt baisas mutācijas. Nezinu, vai tas bija pareizi un vai varēja darīt citādi.

Ukraina. Izbraucot no Bučas uz Irpiņu, redzams savdabīgs memoriāls – sadegušo automašīnu kapsēta. Ar šīm automašīnām iedzīvotāji mēģināja evakuēties uz Kijivu, bet tas neizdevās apšāudes dēļ. Uz vairāku automašīnu durvīm ir uzzīmētas saulespuķes. Uz vienas automašīnas durvīm rakstīts: “Puķes cerībai”, un tas ir darbs projekta “Flowers for Hope” ietvaros. Ukraiņu mākslinieki šajā projektā kā galveno māksliniecisko elementu izmanto ukraiņu pretošanās un cerības simbolu – saulespuķes // Foto: Meduza

bija ieņēmuši Maskavas Dubrovkas teātri mūzikla “Nord-Ost” laikā, un sāka triecienuzbrukumu, lai atbrīvotu zālē esošos cilvēkus. “Nord-Ost” bija pirmā un lielākā ķilnieku krīze Maskavā Vladimira Putina vadības laikā. Kā zināms, trīs dienas teroristi turēja par ķilniekiem gandrīz 1000 cilvēku, pieprasot Krievijas karaspēka izvešanu no Čečenijas. Naktī uz 24. oktobra sākās pārrunas ar teroristiem. Kaujinieki atbrīvoja dažus desmitus cilvēku – viņu vidū arī astoņus bērnus. 26. oktobra rītā sākās specdienestu triecienuzbrukums. Teroristu un ķilnieku iemidzināšanai specvienība iepludināja teātra telpās speciālu gāzi. No tās gāja bojā ne tikai 40 teroristi, bet arī 130 ķilnieki. Gāzes sastāvs netika atklāts ne toreiz, kad mediķi centās palīdzēt cietušajiem, ne arī turpmākajos gados, un nav zināms arī šobrīd.

Nezēlīgais karš Ukrainā, Krievijas kodoluzbrukuma draudi un balansēšana uz galējā riska robežas Zaporīžjes AES, arī nesaprotīgā un klaji bīstamā rīcība bijušajā Čornobiļas AES, liek atcerēties kādu citu, daudz senāku traģēdiju, kas satricināja visu pasauli.

1986. gada 26. aprīļa naktī nogranda sprādziens Ukrainā, Čornobiļas atomelektrostācijas 4. blokā, netālu no Baltkrievijas robežas. Radioaktivitāte 200 reizi pārsniedza radioaktivitāti Hirosimas un Nagasaki bombardēšanas laikā. Tā bija lielākā kodolkatastrofa miera apstākļos pasaules vēsturē. Pat vēl vairākas dienas pēc avārijas padomju režīms centās noslēpt visu, ko vien iespējams, tā apdraudot ne tikai Ukrainas un Baltkrievijas iedzīvotājus. No visas toreizējās Padomju Savienības tika mobilizēti tūkstošiem cilvēku, arī no Latvijas. Notikušais ir

aizrāvās elpa. Tā bija nodaļa ar mednieku stāstiem, kuŗiem lika iet un no cilvēkiem atbrīvotajās teritorijās nošaut visu dzīvo, izņemot tur palikušos cilvēkus. Arī putni mežā bija jānošauj. Kā vēlāk kļuva zināms, sādžas tika aplenkta, kaŗavīri visus sadzina autobusos un aizveda – it kā uz dažām dienām. Palika visi mājdzīvnieki, arī zelta zivtiņas akvārijos un bruņurupuci. Kaķi skatījās acīs, suņi gaudoja un skrēja pakaļ. Kaŗavīri bija nikni, lamājās un šāva uz suņiem. Palika arī visi mājlopi, daļa ieslēgti kūtiņās: zirgi, govis, cūkas, vistas, truši un nutrijas. Neko nedrīkstēja ņemt līdzi. Viņi visi bija jānošauj.

Vīri atcerējās daudz. Katru dienu esot piedzērušies līdz nomaņai. Kāds TV operators, kas braucis līdzi, lai nofilmētu “mežacūku ar trīs galvām” raudājis kā bērns, kāds milicis sajucis prātā. Viens

Un tad atšķīrās cita grāmatas lappuse ar kāda mobilizētā radioaktivitātes tīrītāja foto, kuŗam bija ne tikai jānogalina, bet arī jāpārorok viss, izņemot cilvēkus. Fragments no viņa stāstītā: “Es redzēju cilvēku, kuŗa acu priekšā apglābāja viņa māju... (pieceļas un pieiet pie loga). Palika svaigi uzbērtas kaps... Liels taisnstūris... Apglabāja aku un viņa dārzu... (klusē). Mēs apglabājam viņa zemi...”

Kopš šīs baisās traģēdijas ir pagājuši 36 gadi. Un atkal režīms cenšas apgalbāt Ukrainas cilvēkus un zemi.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

“Labas cerības nepārprotami ir”

PBLA priekšsēdis Pēteris Blumbergs intervijā Ligitai Kovtunai

Vispirms – jūsu vērtējums par aizvadītajām 14. Saeimas vēlēšanām?

Uzskatu, ka varam būt gan darīti – ir sasniegta iespēja izraudzīt stabilu, drošu, uz Rietumiem orientētu Latvijas valdību, kuņas plāni un nostādnes saskan ar ārzemēs mītošo latviešu prioritātēm. Un tas ir pats svarīgākais šābrīža ģeopolitiskajā situācijā.

Un tomēr – es neslēpšu sarūgtinājumu par ārzemju latviešu zemo līdzdalību. Kritums ir liels, no 24% balsstiesīgo iepriekšējās uz 16% šajās vēlēšanās. Kā to skaidrojat?

Paskatīsimies absolūtos skaitļus – 32 tūkstoši iepriekšējās, šajās – 26 tūkstoši. Kritums – 18%. Manuprāt, tas nav tik kritiski daudz, ņemot vērā, ka tautiešu kopiena ārzemēs samazinās. Arī ALAs biedru skaits ir sarucis par apmēram tiem pašiem 18%. Pavaicājiem trimdas draudžu vadītājiem, kā ir ar apmeklējumu, un viņi jums pateiks to pašu.

Esmu sīkāk analizējis rezultātus un konstatējis, lūk, ko – dažās Amerikas pilsētās, piemēram, Indianapolē nobalsoja vairāk cilvēku, Bostonā – tikpat, cik iepriekš. Čikāgā, savukārt, samazinājās par kādu simtu. Kāpēc? Viens no iemesliem noteikti ir tas, ka Amerikā šogad bija par desmit vēlēšanu iecirkņiem mazāk nekā citus gadus. Floridā, St. Pētersburgā, pirms četriem gadiem nobalsoja vairāk nekā simt balsstiesīgo, šogad mēs viņus “zaudējām”, jo te nebija iecirkņa. Īrijā un Anglijā balsotāju skaits nokritās par pusi, jāteic gan šis skaits sakrīt ar to, kas iepriekš bija balsojuši par populistu partijām...

Sarunās ar latviešiem pieminētā Floridas pilsētā, piemēram, saklausīju neapmierinātību ar jaunievedumu – pasta balsošanu, kas bijusi pārlieku sarežģīta vecākajai paaudzei. Neapmierinātas balsis nākušas arī no Austrālijas.

Jāatzīst, ka šis jaunievedums tomēr vērtējams kā pozitīvs, cita lieta, ka pati pasta balsošanas procedūra vēl ir jāpilnveido un jāuzlabo, jāpadara pieejamā un vienkāršāka. Būtu ātrāk jāievieš elektroniskā balsošana, kad cilvēks var izdarīt savu izvēli, vienkārši piespiežot datora pogu. Tas jau notiek Lietuvā un Igaunijā. PBLA savā turpmākajā darbībā noteikti pievērsīsies šiem jautājumiem.

Tā būtu viena puse – balsošanas procedūra. Bet ir arī otra, ne mazāk svarīga – aģitācija, kam šajās vēlēšanās, kā norādīja līdzšinējā Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēde Kristīne Bērziņa, nebija paredzēti pietiekami daudz resursu. Laiks cītīgi aģitēja katrā numurā kopš marta mēneša...

Paldies par jūsu darbu, tostarp par PBLA priekšvēlēšanu aktivitāšu popularizēšanu gan *Laika*, gan *Brīvās Latvijas* slejās! PBLA veiksmīgs bija projekts “JāBalso”, par ko liecina apm. 10

Pēteris Blumbergs: “Savā pieredzē, darbojoties galvenokārt ar Latvijas valsts iestādēm, ar Ārlietu un Kultūras ministrijām, vienmēr esmu bijis ļoti pozitīvi iespaidots par to, cik gudri un pārlicinoši strādā to vadība. Arī ES valstu vidū Latvijas rezultāti ir labi, ļoti labi, lai gan Igaunija un Lietuva mazliet apsteidz. Domājot par iemesliem, – korupcijas rādītāji tomēr joprojām ir augsti, un tas arī ir viens no jautājumiem, kas paturams PBLA tuvākajā redzeslokā. Ārzemju investori sagaida drošus, paredzamus rezultātus, un tas tiešā veidā ietekmē mūsu valsts tautsaimniecību un attīstību. Latvijai vēl ir daudz mājasdarbu, taču labas cerības nepārprotami ir.”

tūkstoš cilvēku “pieslēgšanās” mūsu diskusijām, kā arī 25 tūkstoši mūsu projekta mājaslapas apmeklējumi. Protams, sagaidījām vairāk balsotāju. Nevar neņemt vērā arī gluži objektīvos faktorus – ārzemju latviešu sabiedrības novecošanos un pēdējās pandēmijas pagurumu, varbūt pat apātiju. Tas ietekmējis ne vien līdzdalību vēlēšanās, bet arī tiešo jeb “maizes darbu” un sabiedrisko darbu.

Četri gadi aizskries ātri, un situāciju vērst par labu jāsāk jau šodien. Visu cieņu ALAs aktīvistiem, kuri jau sparīgi “ieskrējušies”, kā to vērojam organizācijas 71. kongresā. (Saruna notiek Bostonā, 15. oktobrī – L.K.). Klausoties, piemēram, prof. Dauna Auera spilgto pēcvēlēšanu situācijas vērtējumu ar vizuālo pārskatu jeb rezultātu karti, atkal satrauc situācija Latgalē, kur visvairāk balsu atdots par krievisko “Stabilitātei!” Starp citu, šī partija bijusi arī Northamptonas, Anglijā, balsotāju simpātiju lokā.

Kad PBLA valde aizvadītajā vasarā, jūnijā, pulcējās Rīgā, mēs jau runājām par to, ka 2023. gadā vienai no sēdēm jānotiek Latgalē. Man pašam ir labi kontakti ar Rēzeknes pašvaldības cilvēkiem, situācija Latgalē mums nav sveša un neiepatīta. Turklāt – arī jūsu avīzēs tika plaši aprakstīti Amerikas latvieša Juŗa Bļodnieka ceļojumi pa Latgali sakarā ar filmu par viņa leģendāro auto “Valiant” un latviešu jaunās paaudzes protestiem, iestājoties par brīvu Latviju. Redzējām, ka atsaucība, īpaši jaunās paaudzes vidū ir liela, ļoti liela.

Tā kā PBLA par savu pienākumu un goda lietu uzskata pielikt savus spēkus tieši to Latvijas problēmu risināšanā, kas ir pašas aktuālākās, mūsu dienaskārtībā noteikti būs Latgale.

Tā ir ļoti laba ziņa – jūs palīdzēsiet labot iepriekšējos gadus ielaisto! Atliek vien atminēties, ka TV torni, svarīgāko informācijas “spici” Latgalē atklāja Egils Levits, sākot savu darbu Valsts prezidenta poste-

nī, tātad pirms trīsarpus gadiem...

Atgriežoties pie aizvadīto vēlēšanu “mācībām” – es tomēr uzskatu, ka nedrīkst izlaist no redzesloka jautājumu par vēlēšanu iecirkņiem ārzemēs. Mēs pazaudējām pārāk daudz balsu, pēc manām aplēsēm, ap 600, ņemot vērā balsotāju skaitu laikā, kad iecirkņu bija par desmit vairāk. Nedomāju, ka visi viņi balsoja pa pastu. PBLA un dalīborganizācijas noteikti var darīt vairāk, lai šos iecirkņus un tajās strādājošos nodrošinātu un sagatavotu darbam. Līdz šim tie strādāja kā ieeļļots mehānisms, kā pats par sevi saprotams, nu redzam, ka jāsniedz palīdzība. Varbūt jau savlaicīgi jāsāk apmācīt, piemēram, IT speciālisti, kas šogad izrādījās problēma. Varbūt tādi jau ir, tikai laikus jāatrod? Īsāk sakot – vēlēšanu iecirkņi ārzemēs ir vajadzīgi.

Un vēl par citiem PBLA lielajiem darbiem. Tuvojas 10. – jubilejas PLEIF – Pasaules latviešu ekonomikas un inovācijas forums.

To plānojam uz Dziesmu svētku laiku nākamvasar. PLEIF idejas autors Jānis Kukainis arī bija šos forumus iecerējis rīkot Dziesmu svētku laikā – viņš zināja, ka tieši tad Rīgā ierodas visvairāk ārzemju latviešu. Jubilejas PLEIF iekritis tieši tajā laikā, kad man lemts būt par PBLA priekšnieku, tāpēc ar lielu atbildību jau sāku plānot, ir aprišes, manuprāt, izcilai speciālistu komandai jeb rīcības komitejai. Sadarbosimies ar aktīvistiem no kustības “Red Jackets”, ar ieinteresētiem Amerikas latviešu uzņēmējiem un, protams, strādāsim ciešā sazobē ar Ārlietu ministriju. Vēl nav līdz galam noformēta PLEIF tēma, bet ir iecere apkopot un atkārtot labākās paneļdiskusijas no iepriekšējiem gadiem, pievienojot tiem turpinājumu jeb rezultātu. Kā zināms, visi iepriekšējie forumi ir rezultējušies ar konkrētiem biznesa kontaktiem un panākumiem. Citiem vārdiem sakot, izveidosim pārskatu par iepriekšējo darbu, uz kā būvēt turpmāko. Svarīgs aspekts būs arī skats uz Latviju pēc kara Ukrainā, kā tas mainīs dzīvi Latvijā, tostarp tautsaimniecību. Varbūt Rīga būs kļuvusi par Austrumu biznesa metropoli? Turklāt – kā droša vieta, ņemot vērā NATO klātbūtni mūsu reģionā.

Priekšvēlēšanu laikā nācās dzirdēt un lasīt daudz negāciju par Latvijas attīstības gaitu, politisko spēku pārstāvji bagātīgi šķiedās ar pārmetumiem valdībai, neatceroties vai neko labu. Toties Amerikas latviešu atvases Filips Kļaviņš un Raimonds Slaidiņš, kuŗu biznes audzis un plaucis kopā ar atjaunoto Latviju, skaidri pasaka: “Latvijas gaita ir veiksmes stāsts...”

Tā ir arī mana pārlicība! Savā pieredzē, darbojoties galvenokārt ar Latvijas valsts iestādēm, ar Ārlietu un Kultūras ministrijām, vienmēr esmu bijis ļoti pozitīvi iespaidots par to, cik gudri un pārlicinoši strādā to vadība.

Arī ES valstu vidū Latvijas rezultāti ir labi, ļoti labi, lai gan Igaunija un Lietuva mazliet apsteidz. Domājot par iemesliem, – korupcijas rādītāji tomēr joprojām ir augsti, un tas arī ir viens no jautājumiem, kas paturams PBLA tuvākajā redzeslokā. Ārzemju investori sagaida drošus, paredzamus rezultātus, un tas tiešā veidā ietekmē mūsu valsts tautsaimniecību un attīstību. Latvijai vēl ir daudz mājasdarbu, taču labas cerības nepārprotami ir.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

TRIMDAS PERSONĪBU PAŠPORTRETI

ĢIRTS SALNAIS
Mūža šķeti un meti

Emu dzimis 1906. gada 28. jūlijā. Vecāki: māte – Milda, dzim. Kļaviņa, – pirmā latviešu patstāvīgā klavieru būvētāja Jura Kļaviņa un viņa sievas Ievas meita, nītauriete. Mans tēvs – Voldemārs – lubānietis, veiksmīga amatnieka, dārznieka, bet neveiksmīga veikalnieka Jura Salnā dēls; tēvamāte – Anna, dzim. Kļaviņa, inčukalniete.

Milda un Voldemārs – pazīstami 1905. gada latviešu revolucionāri – tika cara valdības vajāti, arestēti, 1907. gadā notiesāti ar cietuma un izsūtīšanas sodiem (uz Sibīriju). Milda pēc nonākšanas mūža nometināšanā Verchojanskā 1910. gadā izbēga, caur Vakareiropu nokļuva ASV, kur apceļoja latviešu kolonijas, lasīdama lekcijas un darbodamās kā žurnāliste. Voldemārs pēc sešu gadu spaidu darbiem izbēga no trimdas Irkutskas apgabala un caur Rīgu nokļuva ASV. 1913. gadā strādāja kādā šrapneļu rūpnīcā un rakstīja socialdemokrātu presē. Sākoties revolūcijai Krievijā, Salnie nekavējoties ieradās Tāļajos Austrumos, kur Voldemārs kļuva par Latviešu nacionālās padomes priekšsēža biedru, abi piedalījās Imantas pulka organizēšanā. Viņi atgriezās Latvijā 1920. gadā. Kopš tā laika Milda strādāja par žurnālisti (Latvijas Telegrafa aģentūras vice-direktore, *Associated Press* u. c. angļu un amerikāņu laikrakstu līdzstrādniece un dažu Latvijas nedēļas laikrakstu redaktore). Voldemārs bija gan Saeimas loceklis, gan ministrs, gan dažādu Latvijas delegāciju vadītājs. Bija pēdējais brīvās Latvijas

tālu izmētātiem pļavu gabaliem un ganībām t. s. Aizpurvēs, kas atradās pretējā virzienā – pāra kilometru no mājām pie Meirānu pagasta robežas.

Šī sabiedriskā un Salno ģimenes iekšējās dzīves atmosfēra, blakus varbūtējām iedzīmtām īpašībām, bijusi pamats mana rakstura veidošanā, rakstura, kuŗā netrūkst ne ļaunu, ne labdabīgu pazīmju, bet kas – gan bieži grūlodamies – tomēr kaut kā noturējies trauslajās laba un ļauna robežās, vismaz tiktāl, ka ar kriminālo policiju nav bijis darīšanu.

Ja mani kas vispār dzīves tecējumā nešķīsti kaitinājis un aizskāris, tas bija studenta dienas, kad kāds mani apzīmēja par “memmes” jeb “ministra dēliņu”, jebšu man trūcis jebkādu iespēju tikt tik laimīgā lomā. Kā mazu “trimdinieku”,

nē. “Pauros” bija savi darbi un darbiņi darāmi darba dienās, un atpūtas laikos jeb svētdienās – šādas tādas “blēņas” – plašs jēdziens, kuŗā ietelp lasīšana vai ciemos braukšana, un bērniem – kā man – arī “istās blēņas”, vai

un drīz vien lasīju. Sešgadīgs, sākams iet skolā, ļoti ātri ielauzījies arī krievu valodā. Lasāmvielas netrūka: mana tēva reālskolas grāmatas, Oļgas gādātā daiļliteratūra latviski, Jāņa abonētie krievu žurnāli, kam pielikums nāca līdz gan

Ļeva Tolstoja, gan citu ievērojamu pasaules rakstnieku darbi. “Kaŗu un mieru” izlasīju, gan nos iedams, tāpat daudzus citus daiļdarbus. Nemēģināsim apgalvot, ka 10 – 11 gadīgais būtu spējis pilnam sagremot smago vielu. Dažos literatūras pamatjēdzienos mani allaž apgaismoja Olga, kas ne vien kaislīgi lasīja, bet dažkārt prata pelnīties ar literatūru. Pati būdama dzīvespriecīga jauna meiča, viņa mēdza stāstīt sanākušajiem

Tajos gados pirms Pirmā pasaules kaŗa Pauros grozījās plaša un dažāda sabiedrība, gan vietējie, gan mana tēva un Konstances (kas arī kādu laiku skolojās Rīgā) draugi rīdzinieki. Pēdējie mani bezgala pārsteidza tikai vienu reizi – atvezdami ciemakukulim rožaini sārta cūkas šķiņķi. Dienām ilgi (kautnēdamies izrādīties par muļķi lielajiem un paprasīt) nevarēju vien nobrīnīties, kuŗā vietā cūkai varētu augt tik skaista gaļa? Nē, “Pauros” tik smalku cūku, likās, gan nebija. Citādi, rīdziniekiem esot ciemos, aizritēja jauki vakari laivās uz ezera līdz agrām rīta stundām, skanot dziesmām un tēvabrāļa Jāņa taisītām cītarām un vijolēm. Es biju līdz un gluži nemanot – tā sakot – aplīpu tautasdziesmu melodijām un vārdiem; tāpat sāku čīgāt vijoli, ganos ejot, bieži dodams koncertus ganāmpulkam. Par manām dziesmām, polkām un valšiem govīs neizrādīja ne aicinājumu, ne sajūsmu, toties mans lopu superintendants Maksis Linders (nesajauciet ar

Lilija Salnā

sūtnis Skandināvijas valstīs, kur arī (Stokholmā) beidza mūžu. Politiski mani vecāki piederēja Marģera Skujenieka grupai.

Pēc sākumā minētiem notikumiem 1907. gadā Salnā dēli – vecākais – Ģirts un jaunākais – Ārijs – nonāca vecmāmiņu gādībā. Ģirts pie tēva, bet Ārijs pie mātesmātes. Ārijs mira Krievijā Pirmā pasaules kaŗa bēgļu gaitās, un Milda un Voldemārs Salnais, atgriezušies no trimdas, satika Ģirtu 14 gadus vecu jau beigušu pamatskolu.

Mana mūža pirmais posms aizvadīts Lubānas ezermalā, Lubānas pagasta Lakstienas “Pauru” mājās, ap trešdaļu kilometra no parastās ezera pavašā un rudens plūdu līnijas, kuŗa dažu labu gadu izguda, paliem ielauzoties auglīgo mālzemes tirumu lejākajās vietās, apslīcinot ražu un sagandējot ganības. Manas bērības izpriecās – ganu un siena piekopsanas darbu gaitas cieši saistījās ar mūsu klānos

kas divus gadus palicis bez vecākiem, neapšaubāmi mūsu ģimenes locekļi mani milēja, kaut šī vārda jēga atklājās tikai viņu darbos, nekad nelietojot šo svēto vārdu, kas sen jau tā novazāts, ka būtu izgudrojams kāds cits. Kad nonācu “Pauros”, cariskās policijas un kazaku pātaga draudīgi karājās virs manu tēvamāsu, tēvabrāļu, bet sevišķi tēvamātes pleciem. Kā viņai pratināšanās izdevies pārliecināt uradņiku un kazakus, ka “šis ir viņas pašas jaunākais dēls”, tā palikusi vēl šodien nenoskaidrota mistērija. Katrā ziņā – gandrīz neiedomājama “pārskatīšanās”, manā gadījumā, toreiz pierādījis mana tēva draugs, toreizējais Lubānas ev. lut. draudzes mācītājs Voldemārs Maldonis, ierakstīdams mani ar nepareizu vārdu draudzes grāmatās... Neapšaubāmi – manas dzīves pirmais posms (līdz 9. dzīvības gadam) ritēja ļoti laimīgos apstākļos un bērnam svētīgā gaisot-

Ģirts Salnais ar meitu Astrīdi un dzīvesbiedri Liliju

Arnoldam – iedzeršana. Ja mani būtu mitušas kādas smalkas tieksmes vai talanti, kas iedzimti, tie mūsmājās varēja gūt itin derīgu barību. Tā stāstīja, ka lasīt esot iemācījies ļoti agri, – aiz... greisirdības. Ģimēnē bija pieņemts audzudēls Roberts, kam “galvas darbi” nebija stiprā puse. Kādam no lielajiem viņu mācot, es turpat dzīvojos apkārt

jauniešiem nostāstus un pasakas, grūtos brīžos saņemdamā no klausītājiem kā honorāru no klausītājiem palīdzību virtuves un kūts darbos. Jo palīdzība bija spiedīgāka, jo Oļgas tēlojumi kļuva interesantāki un visbiežāk šaušalīgāki. Kad stāsts bija līdz galam, darbi arī bija apdarīti, bet dažs klausītājs, ka bez pavadoņa atteicās iet mājās.

tolaik slaveni aktieri) gan nespēja izturēt manus priekšnesumus un, asti ierāvis, laidās mājup. Nu, bet viņš bija bastards, – vilka un asinssuņa krusttojums un mans tuvākais un labākais draugs. Draugi parasti nespēj paciest drauga talantus.

(Turpinājums 9. lpp.)

TRIMDAS PERSONĪBU PAŠPORTRETI

(Turpināts no 8. lpp.)

1914. gada vasarā, it kā nelabamam par zīmi, mūsu tūrumi solīja neredzēti labu ražu; piena lopu pulks spīdēja un laistījās; lielajā ābeļdārzā zari lūza augļu pārpilnībā; jānogāji mirdzēja kā sarkanu rubīnu klēpji un dzeltenās plūmes vizēja kā milzīgas dzintara asaras, bet tajā vasarā serbu students Princips (!) Sarajevo, Balkānos, izšāva uz Austro-ungārijas kronprinci Ferdinandu, un nākamajos četros piecos gados visa pasaule šķīta apgriezīties otrādi. Pirmais pasaules karš saplosīja arī mūsu māju dzīvi. “Pauros” palika tikai vecmāmiņa, Olga un es, “vienīgais vīrietis”. Dzīve pārvērtās murgā. Abi ar Olgu arām sakaltušos māla kalnus, asaras valdīdami, stiepām sienu gubas uz kaudžu vietām staigājās pļavās.

Pa tam pasaulē mainījās varas; latviešu zeme uz laiku bija pārvērsta krievu un vācu kaujas laukos, kulminējot lielinieku terora šausmās, kas mūsu apgabalā – Vecgulbenē slepkavoja proletāriāta vārdā, bez kārtas un šķiru atšķirības, bet Lubānas klānos pamazām radās zaļie partizāni. Ziņa par neatkarīgas Latvijas nodibināšanu apmulsināja, – baigajos notikumos nebija lāga paticama, kad salīgā sprikstošā ziemas dienā, turpat aiz dārza žoga, uzkalnā dižojās sarkanarmijas jātnieku bataljons. “Nelāga joks,” kāds smīnēja. Vecmāmiņa grozīja galvu. Mūžīgā ticība labam, šķīta, viņu pašu kaitinām, bet tomēr atrada vārdus: “Nez’ kur tagad Voldis un Milda? Varbūt viņi arī kaut ko dara...”

“Nu no Amerikas jau nu gan neviens neskries atpakaļ krievu putrā galvu karsēt,” teica skeptiski kaimiņš. Bet no tuvu, uzticamu radu mājas atnāca jauna cerība un ticība: “Vienu nakti apkārtne bijis Oskars Kalpaks. Aicinājis nepadoties izmisumam. Viss beigšoties labi.” Un tad cerība mūs atmodināja kā no pusnāves – ieradās latviešu nacionālās armijas daļas. Vecmāmiņa jauca milzīgā koka vāti baltu miltu javu un lika mani pie mīcīšanas. Viņas ģimene pēkšņi atkal bija pieaugusi par deviņām galvām – jautri, zobgalīgi latviešu puīši. Viens, šaubīgi apskatījis manu ganuzēna sadriskāto uzvalciņu, pameta mīkstas un siltas ādas bikses. Varēju tanis ienirt līdz ausīm. “Lielais Kārlis” bija par mani divreiz gaŗāks.

Man Latvijas atbrīvošanas karš sākās zem laimīgas zvaigznes. Skeptiķu pareģojumi arī nepiepildījās. No Arveda Švābes pienāca ziņa, ka Milda un Voldemārs Salsie ir jau Tālajos Austrumos un ar Imantas pulku atgriežas mājās. Kāds ļoti svarīgs posms bija noslēdzies mūs valsts dzīvē un sākās jauns, kuŗa vadmotīvs bija brīvība. Latviešu brīvība! Gadsimtu sapnis. Laimīgā paauzde! Tiem latviešiem, kas laimi neieskata tikai savā materiālā situācijā, bet savā gara neatkarībā, iekļautā

savas tautas dzīves un kultūras īpatno ideālu attīstības iespējās un nacionālā gaisotnē – tiem – kā toreiz, tā tagad, tā nākotnē – latviešu brīvvalsts ideja bijusi, ir un paliks negrozāma daļa no personiskās laimes priekšnoteikumiem.(..)

Uzrādot zināmas talanta pazīmes, manī radās neatvairāma apsēstība, kā rakstīt, tā spēlēt teātri. Vidusskolā sacerēju pāris tādas Šekspīra apmēra tragēdijas, nodarbinādams Rīgas Vērmanģdārzā vai visus sengrieķu dievus. Tā kā rakstiju pantos, tad pēkšņi sapratu, ka man pilnā mērā trūkst “dzejiskās dzirdes”. Tā laikus laidu poēziju papīrkurvī. Bija jāpaliek pie prozas, un 40 gados esmu uzrakstījis dažas ciešamas lappuses, kuŗu dēļ – kā pašam liekas – bijis vērts sēdēt pie galda dažādu labu nakti līdz rīta gaismai, jebšu beigu beigās – ik cilvēks kaut kādā veidā īpatni iekļaujas citu cilvēku sabiedrībā un ir citiem par bēdīgu piemēru.

Kritiķi par mani bijuši dikti dažādās domās. Un par to es sirsniņi pateicos taisnīgajam latviešu Dievam, kas viņiem devis tādu drosmi, kuŗu katrā gadījumā tiem gan nav izdevies parādīt. Latviešu literatūras kritiķu vidū ir dažas ļoti cienījamās personības, kam bijis allaž savs viedoklis, lai sodītu vai celtu. Ar vienu no viņiem man pilnam sakrita mani uzskatī, un es sirsniņi ilgojos viņa atziņas, bet kad 25 gadus vecs parādīju kādu stāstu, viņš, domīgi pagrozījis galvu, teica: “Aiznesiet uz Jaunākām Ziņām, tās to labprāt iespiedīs”. Es nenesu uz Jaunākām Ziņām. Kad gadus 12 vēlāk laidu klajā pirmo romānu “Okers”, šī vīra atsauksme nebija sodīga. Man bija jāgaida vēl 12 gadi, pa tam izdodot vairākas grāmatas, kamēr beidzot par vienu viņš gluži iepriecināts runāja kā par mākslu.

Mana mūža galvenās līnijās nav noklusējama teātra māksla, ko no agras jaunības dienām esmu periodiski piekopus un allaž patērējis daudz laika tās teorētiskām studijām. Atskaitot milētājus, šo to esmu varējis spēlēt ar gluži labiem panākumiem. Šī arī bijusi mana mīļākā māksla, un esmu bijis aktieris kādas 11 sezonas. Taču teātris ir ļoti nežēlīgs, vismaz laika ierobežošanas ziņā, un, atkarībā no citiem, bieži izvēršas lielās mocībās. Man nepatika atdot ilgstoši brīvību saskaņā ar negrozāmiem līgumiem. Otrs – man reti kad ir t. s. “lampu drudziņš”, toties pēc izrādēm moka nežēlīgas morāliskas pagīras par katru sīkumu, ko neesmu paveicis kā nākas, kaut skatītājiem par to, protams, nav bijis ne jausmas.

Par spīti ļoti grūtajiem apstākļiem, kādos bija jāstrādā trimdnieku Vircburgas latviešu teātri, kuŗa mākslinieciskā vadība bija Lilijas Salsnās rokās, šos četrarpus gadus jāpiemin ar gandarījumu. Kaut mūsu trupā trūka slavenu aktieru, tur bija ļoti talantīgi jaunie (Arija Skurstene, Maija Brachmane, Gunars Grieze, Jānis Zile), un režisorei

Latviešu rakstnieku grupa Rakstnieku dienās 1947. gadā, Vircburgā, Vācijā. No kreisās: 1. rindā Ģirts Salsnais, Irma Grebзде, Jānis Siliņš, Pēteris Ērmanis, Rasma Galeniece, Jānis Kadilis, Zenta Liepa. 2. rindā Henrijs Moors, Teodors Zeltiņš, J. Miķelsons

Ģirts Salsnais ar sievu Liliju un vecākiem Mildu un Voldemāru Salsnais

izdevās izrādes noturēt godīgā mākslinieciskā līmenī. Uz šī teātra skatuves pirmo reizi parādījās T. Zeltiņa “Vilks Rīgā”, Ģ. Salsnā “Meitene ar raksturu” un V. Kārklīņa “Sarkanvīns”. Teātris rīkoja sistematiski arī rakstnieku vakarus, kuŗus klausītāji bija ļoti iemīļojuši. Ansambļa darbam daudz palīdzēja mākslinieka Pēterā Rožlapas padomi.

Nu jau piecpadsmit gadus neesmu bijis uz skatuves, bet teātra nozīme mana mūža attīstībā nekādi nevar zust. Teātris mani saveda kopā ar Liliju Bironi, toreiz Latvijas Ceļojošā teātra aktrisi, un nu jau 33 gadus esam it laimīgi aizvadījuši savā likteņa rakstītā lūgā.

No Lubānas romantiskajiem klāniem, cauri Vācijas sabum-

botām pilsētām līdz tehnoloģijas elku apsēstām prērijām noiets gaŗš gabals. Būtu jāpriecājas, ja vismaz pa ceļam būtu padarīts kaut kas labs.

No grāmatas “Pašportreti”, sastādījis Teodors Zeltiņš. Grāmatu Draugs, 1965.

Klajā nācis “Ģenerāļa Kārļa Goppera fonda pamarku katalogs”

“Ģenerāļa Kārļa Goppera fonda pamarku katalogs” atklāšana notika šoruden Latvijas Okupācijas muzeja konferenču un izstāžu zālē.

Kataloga autors Zigurds Sviķis iepazīstināja ar grāmatas tapšanas gaitu un apskatīto tematiku, bet muzeja vēsturnieki – ar Ģenerāļa Kārļa Goppera nozīmi Latvijas vēsturē.

Pats autors par grāmatas tapšanu izsakās šādi:

“Visu savu apzinīgo mūžu esmu interesējies un krājis pamarkas. 2010. gadā radās iespēja iegādāties pamarkas no kāda slavēta latviešu krājēja. Ar to arī sākās mana interese par pamarkām. Šajā kolekcijā bija ļoti daudz pamarku no A. Jūrdža un K. Goppera fondiem un tādēļ

sāku pastiprināti interesēties par šo fondu darbību, uzdevumiem un izdotajām pamarkām. Abi minētie fondi darbojās ārzemēs, un radās doma ar šo fondu izdotajām pamarkām iepazīstināt arī Latvijas krājējus. 2017. gadā pabeidzu, un ir izdots katalogs par A. Jūrdža fonda izdotajām pamarkām. Turpināju darbu pie otra lielākā trimdas pamarku

latviešu fonda izpēti un apkopšanas un ir izdota grāmata “Ģenerāļa Kārļa Goppera fonda pamarku katalogs”. Grāmatā apkopotas fonda izdotās pamarkas no 1961. gada līdz 2022. gadam.

Mans mērķis šo grāmatu izdošanai ir saglabāt vēsturei fondu lielo darbību.

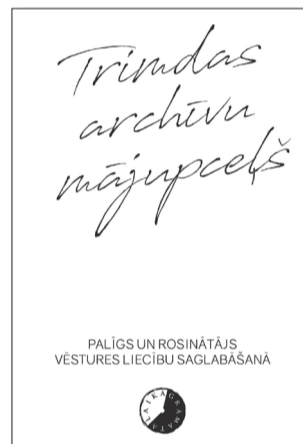
Ar pamarkām pasaulei ir stāstīts par Latvijas nelikumīgo okupāciju. Ģenerāļa K. Goppera fonda savu darbību vēl turpina. Tā kā fonda pirmās pamarkas iznāca 1961. gadā, ir ļoti svarīgi jau tagad objektīvi atspoguļot pamarku izdošanas laiku, tēmas, māksliniekus, kuri veidoja šīs pamarkas. Izpēti darbā lielu ieguldījumu deva bijušie un esošie fonda

darbinieki un viņu radnieki, kā arī trimdas latviešu kolekcionāri un pamarku veidotāji mākslinieki. Ar šo abu fondu pamarku izdošanu ir apkopota tikai daļa trimdā izdoto pamarku. Šie fondi ir populārākie, tomēr ir vēl daudz ārzemju latviešu izdoto pamarku, kurās arī jāpēta un jāapkopo.

Šis darbs būs ievērojami lielāks, jo materiālu meklēšana un izpēti sarežģītāka. Informācija par pamarkām nav tik pieejama. Bet esmu nolēmis, ka šo darbu turpināšu un mans mērķis ir apkopot un izdot pēc iespējas pilnīgāku ārzemēs izdoto latviešu pamarku katalogu. Tas tomēr ir ārzemēs dzīvojošo latviešu neatslābstošs ciņš un darbs par Latvijas neatkarību apliecinājums.”

Pēc lasītāju pieprasījuma izdota grāmata
“TRIMDAS ARCHĪVU MĀJUPCEĻŠ”
 papildtirāža

Cena 10,- EUR

Sastādīja Māris Brancis
 Redaktore Ligita Kovtuna

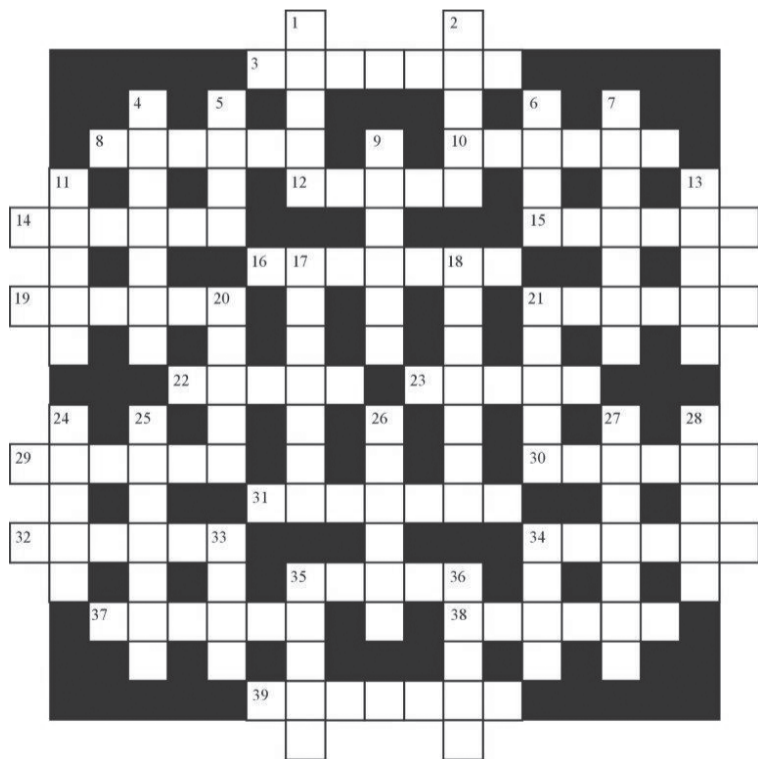
Grāmatas izdošanu atbalsta

KĀLA Amerikas Latviešu
 apvienības
 Kultūras fonds

WWW.LAIKAGRAMATA.LV

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

Horizontāli: 3. Piena produkts. 8. Karpu dzimtas zivs. 10. Šķīdrie audi. 12. Asinsrites orgāns. 14. Izejviela alus ražošanai. 15. Rožu dzimtas augi. 16. Medicīniski aparāti. 19. Citronmētra. 21. Vieta izstādes ekspozīcijai. 22. Žāvētava. 23. Sermuļu dzimtas dzīvnieks. 29. Precīzs oriģināla noraksts.

30. Kaulaudu iekaisums. 31. Zivju konservi. 32. Taukvielām bagāta. 34. Vecaine. 35. Miltu un putrainu ēdiens. 37. Nelaba. 38. Noslēgums, beigas. 39. Vērtspapīri.

Vertikāli: 1. Raudzēts bezalkoholisks dzēriens. 2. Veiklas, straujas. 4. Dārzenis. 5. Zivs bez zvīņām. 6. Debess Ziemeļu pus-

lodes zvaigznājs. 7. Mērcaurulītes. 9. No aitas piena gatavots siers. 11. Nelieli grauzēji. 13. Apdzīvota vieta Kuldīgas novadā. 17. Stumbra sukulenti. 18. Piļu dzimtas putns. 20. Ventas pieteka. 21. Lēcienā apmests kūlenis gaisā. 24. Sagriezti, izžāvēti kokosriekstu kodoli. 25. Divkose. 26. Daudzums. 27. Pamudinājums kādai darbībai. 28. Auss iekaisums. 33. Spēcīgs, brāzmais vējš. 34. Zodiaka zvaigznājs. 35. Liels dekoratīvs dārzs. 36. Nelielas čūliņas uz mutes gļotādas dažu slimību gadījumos.

Krustvārdu mīklas (Nr. 41 atrisinājums).

Līmeniski. 4. Bakas. 5. Sīrups. 7. Tulpes. 10. Cieņa. 11. Lapene. 12. Rāitas. 13. Estētes. 16. Lieste. 19. Kleita. 22. Smalkas. 23. Esteri. 24. Tembrs. 25. Krevete. 26. Asaras. 28. Saites. 30. Stilets. 35. Titāns. 37. Istaba. 38. Tosts. 39. Skalbe. 40. Nereta. 41. Rente.

Stateniski 1. Abscess. 2. Aknes. 3. Astarte. 5. Salate. 6. Ripa. 8. Pote. 9. Susuri. 14. Traperi. 15. Tiklene. 17. Irsis. 18. Terma. 20. Liesa. 21. Tērce. 27. Alatas. 29. Tabaka. 31. Testeri. 32. Taisnes. 33. Etna. 34. Rase. 36. Asūne.

BRĪVĀ LATVIJA

JOPROJĀM INFORMĒ, IZGLĪTO, IZKLAIDĒ

Pasūtīniet digitālo laikrakstu ŠEIT:

www.brivalatvija.lv/abone-interneta

vai maksājiet bankā SIA VESTA-LK kontā:

AS SEB banka, kods UNLALV2X,
 Konta nr.: LV80UNLA0050016243516
 ar piezīmi “BL abon” un norādot vārdu,
 uzvārdu, e-pastu un mājas adresi

Ik nedēļu izlasīsit Jums svarīgu informāciju labā latviešu valodā.

Abonementa maksa:

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

Par reklāmu un sludinājumiem sazinieties ar redakciju

Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, LV-1011,

e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv,

tāl.: +371 67326761 vai +371 29439423

IN MEMORIAM

INESE BIRZNIECE

(1951. gada 23. maijs – 2022. gada 27. oktobris)

Viņas mūža mīlestība bija Latvija. Jau bērnībā iemilēta, dzīves gadu gaitā iepazīta, kā trimdas bērnam mācoties latviešu valodu, apgūstot tradīcijas un tikumus, vēsturi, savu nākotni redzot senču zemē, istajā Tēvzemē. Latvijai atgūstot neatkarību, Inese bija te klāt. Ieguvusi juristes profesiju, viņa to papildināja, Inese bija te klāt. Ieguvusi juristes profesiju, viņa to papildināja, Inese bija te klāt. Ieguvusi juristes profesiju, viņa to papildināja, Inese bija te klāt.

atvērtība, draudzīgums un sirsnība ļāva viņai iekļauties šo valstu dzīvē, iegūt jaunas draudzības, izprast un palīdzēt. 2008. gadā viņai nācās būt lieciniecei Krievijas agresīvajam iebrukumam Gruzijā...

Ciešas draudzības saites Inese sasēja arī Latvijā. Viņa bija ļoti aktīva kultūras dzīves atbalstītāja un dalībniece. Jāni bez Ineses ar vainagu galvā un priecīgu ligošanu nebija iedomājami.

Šā gada Jāņos, Zosēnos

Tad sekoja darbs kā Eiropas Savienības pārstāvei, palīdzot sagatavoties iestājam ES Gruzijai, Moldovai, Kosovai, Bosnijai-Hercegovinai. Inesei raksturīgā

Inese priecājās aizgūtnēm – jo bija laimīga par dzīvi Latvijā. Viņas draugu pulkā bija daudz mākslas un kultūras cilvēku, Inese bija bieži sastopama teātros, koncertos, saviesībās. Režisore **Laima Žurgina**: “Deviņdesmito gadu sākumā, Siguldas Opermūzikas svētku laikā izveidojās draugu kopa, ko nosaucām par klubu “Alfredo” un kas allaž svinēja kopā Jāņus Piebaldgā un Ziemas Saulgriežus Rīgā. Inesi mēs visi ļoti mīlējām – par viņas pozitīvismu, izpalīdzību. Viņa bija tik aizrautīgs sarunu un saturīgu diskusiju biedrs. Par agru, daudz par agru Inese devās Mūžībā. Mums viņas ļoti pietrūks.”

Māra Eglīte, Latvijas Radio teātra vadītāja: “Man ir ļoti žēl pārāgrī aizgājušās draudzenes, un man ir ļoti žēl, ka Inese nepaspēja izdarīt vēl vienu lielo darbu – uzrakstīt grāmatu. Viņa tik cītīgi vāca un glabāja materiālus, citkārt šķietami mazas piezīmes un publikāciju druskas, foto par aizvadīto laiku, lai to visu ietēptu godīgā un precīzā stāstā par atjaunotās Latvijas jauno gaitu. Inese to redzēja gaišu un optimistisku, bet, būdama juriste, godā turēja faktus. Profesionālā stingrība un precizitāte viņas raksturā sadziņoja ar patiesu cieņu pret sarunbiedru, pat ja tas bija citās domās. Un arī ar dzīvespriecīgu garu, ko viņa inesa ikvienā kompānijā, kur vienmēr bija mīļi gaidīta.”

Seni dienu draudzene **Ilze Auzere** atceras: “Inese bija ļoti labsirdīga un pozitīva – par visu.

Redzēja šķiet, tikai labo, jo viņa pati bija laba... Inese ir mana draudzene kopš 1969. gada, kad kopā bijām 2x2 nometnē Oregonā. Kad 1982. gadā no Ņujorkas pārcēlos uz Losandželosu, viņa bija tā, kas mani ievada latviešu sabiedrībā, un amerikāņu arī, tostarp uz kādu pasākumu Džeinas Fondas mājās. Kad vēlāk pārcēlos uz Sanfrancisko, Inese brauca ciemos, un mēs abas aktīvi sākām darboties Tautas frontes trimdas nodaļā.

Abas vienlaikus arī pārcēlāmies uz Latviju, bija Barikāžu laiks. Inese uzreiz iekļāvās atjaunotās Latvijas politikā un strādāja ar lielu pašai izveidotu patriotismu un atdevi. Tas bija viņai raksturīgi – jau kopš tiem laikiem, kad Inese darbojās Amerikas latviešu sabiedrībā, spēlēja ērģeles latviešu baznīcā... Esmu zaudējusi mīļu un uzticamu ceļabiedri. Tiksimies, Inese!”

Pat prātā nevarēja ienākt, ka mūsu tikšanās šopavas, Ukrainas atbalsta demonstrācijā, mums būs pēdējā... Pirms pāris gadiem kopā ar draugiem dziedājām “Saldu dusu visiem maziem latvju bērniem” Rīgas latviešu biedrības namā, kur Ineses sarīkotajās svinībās gavilējām par valsts augstākā atbalpojuma – Triju Zvaigžņu ordeņa piešķirumu viņai, cilvēkam, kas mīlējis Latviju, tai dodot savu sirdi un darbu.

Saldu dusu, mīļā draudzene, ceļabiedre, patiesā patriote, gudrā un krietnā latvietē!

Ligita Kovtuna

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
 - Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
 - Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSĻUDINĀJUMIEM:**
- 0,60 eiro par 1 cm² ierāmējumā.
 - **SĒRU ĻUDINĀJUMS:**
 - **NB! 60 eiro**

Pasta adrese:

Gertrūdes iela 27

Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija:
Gertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011
(Darba laiks P,O: 9-17, Pk: 9-13)
Tāl. (redakcija) +371 67326761,
+371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

ABONEMENTA MAKSA:

Brīvās Latvijas **digitālo versiju**
varat pasūtīt tāpat kā līdz šim.

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

To varat izdarīt caur *Brīvās Latvijas*
mājaslapu: <http://www.brivalatvija.lv/abone-interneta>.

Izdrukājot iespējama krāsaina versija.

Tiem *Brīvās Latvijas* lasītājiem,
kuŗi tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versijā,
piedāvājam pasūtīt Amerikas latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri
gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pašas,
kas kopš 2001. gada bijušas kopīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku* pa gaisa pastu
no ASV.

- par 6 mēn. – EUR 186
- pa parasto pastu no Latvijas – 6 mēn. EUR 86

Dāvanā *Laika* Mākslas kalendārs 2021!

Samaksa: naudu ieskaitot SIA VESTA-LK kontā:
AS SEB banka, kods UNLALV2X,
nr.: LV80UNLA0050016243516,
ar piezīmi BL

un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.
Latviešu organizāciju un **privāto sludinājumu** maksā EUR 6,- par 10 mm
augstu vienslejiņā platumā aizņemtu telpu. **Sēru sludinājumi** (10,6 cm x 7 cm)
EUR 60,-

Komerčiālie sludinājumi EUR 12
par 1 slejas cm.
Atlaides atkārtotām reklāmām.

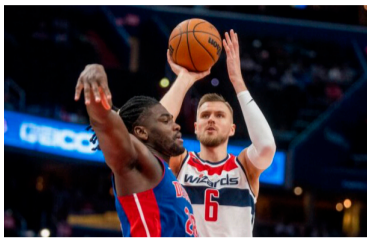
Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precizitāti atbild autors.

Lūdzam ziedojumus iemaksāt:
Biedrības Laiks-BL kontā –
SEB Banka,
nr.:LV60UNLA0050018705154

Klubīnā, no kr.: Ģirts un Māra Eglītes, Lita Beiris (vidū), Laima Žurgina un Inese

SPORTS SPORTS SPORTS

PORZIŅĪS AR
20 PUNKTIEM PALĪDZ
WIZARDS DROŠI
UZVARĒT PISTONS

Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) regulārā čempionāta spēlēs otrdien, 25. oktobrī, Kristaps Porziņģis guva 20 punktus, palīdzot Vašingtonas "Wizards" ar 120:99 (28:25, 28:24, 29:26, 35:24) pārliecinoši apspēlēt Detroitas "Pistons". Porziņģis bija otrs rezultatīvākais "Wizards" rindās.

Piektdien Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) mačā izcēlās ar 22 punktiem, taču tas neglāba viņa pārstāvēto Vašingtonas "Wizards" no neveiksmes. "Wizards" savā laukumā ar rezultātu 117:127 (28:36, 32:39, 30:26, 27:26) atzina Indiānas "Pacers" pārkāpumu. Porziņģis devās laukumā starta pieciniekā un spēlēja 30 minūtes un 56 sekundes, guva 22 punktus. Viņš arī izcīnīja sešas atlēkušās bumbas.

BALCERA MEISTARSTIKS

Latvijas hokejists Rūdolfs Balcers no Floridas "Panthers" komandas iekļuvis Nacionālās hokeja līgas (NHL) nedēļas skaistāko vārtu guvumu TOP 15. Balcers NHL otrās nedēļas topā iekļuvis ar precīzu metienu pret Filadelfijas "Flyers", kad viņš viens pret vienu pretinieku vārtsargu pārspēja, izpildot metienu ar nūjas neērto pusi. Šī epizode ierindota devītajā pozīcijā. Šo sezonu Balcers iesācis ar diviem precīziem metieniem un vienu rezultatīvu piespēli septiņās spēlēs.

VENTSPILS UZVAR
UN NOSTABILIZĒJAS
OTRAJĀ VIETĀ

"Pafbet" Latvijas-Igaunijas Basketbola līgas (LIBL) vicelidere "Ventspils" savā laukumā ar rezultātu 90:76 (23:17, 24:18, 23:22, 20:19) uzvarēja Tallinas "Kalev"/"Audentes" vienību. Ventspils basketbolisti šajā sezonā uzvarējuši sešas no septiņām spēlēm, vienīgo neveiksmi piedzīvojot pret "VEF Rīga" komandu. Ar bilanci 6-1 kurzemnieki ir stabila otrajā pozīcijā aiz lideres un turnīra favorītes Slobožanskas "Prometey". Latviju turnīrā pārstāv sešas komandas – "VEF Rīga", "Ventspils", "Ogre", "Latvijas Universitāte", "Valmiera Glass"/"Vidzemes Augstskola" un "Liepāja". Igaunija ir pārstāvēta ar deviņām komandām. Tāpat turnīrā sacenšas arī Ukrainas komanda Slobožanskas "Prometey". Ukrainas vienība LIBL sacensībās piedalās pirmoreiz.

LASMANIS AR ALIENS
APSTĀJAS ELITE PRO QUEST
TURNĪRA PUSFINĀLĀ

Latvijas 3x3 basketbolists Kārlis Lasmanis, spēlējot kopā ar saviem komandas biedriem no "Big3" līgas vienības "Aliens", svētdien piedzīvoja zaudējumu "Elite Pro Quest" turnīra pusfinālā pret spēcīgo Serbijas "Liman" ar 20:21. Šajā turnīrā 14 komandas cīnījās par divām ceļazīmēm uz Rijādas "Masters" turnīru.

Plānots, ka nākamajā turnīrā – Nijomas "Super Quest" sacensībās Saūda Arābijā – Lasmanis spēlēs atkal Latvijas vadošās komandas "Rīga" sastāvā.

MERZĻIKINS IELAIŽ
ČETRAS RIPAS UN
TIEK NOMAINĪTS PĒC
40 MINŪTĒM

Latvijas vārtsargs Elvis Merzļkins piektdien Nacionālās hokeja līgas (NHL) mačā ielaida četras ripas un tika nomainīts, viņa pārstāvētajai Kolumbusas "Blue Jackets", piedzīvojot zaudējumu Bostonas "Bruins" ar rezultātu 0:4 (0:1, 0:3, 0:0) Bostonas "Bruins". Viņa vietā vārtos stājās Daniils Tarasovs, kurš noslēdzošajā trešdaļā tika galā ar visiem sešiem pretinieku metieniem pa Kolumbusas vienības vārtiem. Tikmēr Pitsburgas "Penguins", spēlējot bez Teodora Bļugera, viesos ar rezultātu 1:5 (0:1, 1:1, 0:3) zaudēja Vankūveras "Canucks". Bļugers, kurš šobrīd ir ievietots ilgtermiņa savainoto spēlētāju sarakstā, guva savainojumu vienā no pārbaudes spēlēm un regulārajā čempionātā laukumā vēl nav devies.

Bet svētdien pa Elvīsa Merzļikina vārtiem pretinieki meta 53 reizes, un Elvis neglāba Kolumbusas "Blue Jackets" komandu no zaudējuma viesos ar rezultātu 1:7 (0:1, 1:3, 0:3), piedzīvojot trešo neveiksmi pēc kārtas.

RFS FUTBOLISTI ZAUDĒ
EDINBURGAS HEARTS

Latvijas čempionvienība futbolā RFS UEFA Konferenču līgas grupu turnīra pirmspēdējā spēlē viesojās pie Edinburgas "Hearts" un zaudēja ar 1:2. Pēdējā spēlē rīdzinieki pēc nedēļas mājās cīnījās ar Florences futbolistiem.

RFS grupu turnīrā debitēja ar negaidītu neizšķirtu 1:1 pret "Fiorentina", otrajā spēlē mājās ar 0:2 atzina "Hearts" pārkāpumu, kam sekoja bezvārtu neizšķirts pret "Bašakšehir" un zaudējums izbraukumā pret Stambulas komandu ar 0:3.

ŠTEINBORS UN
FRĪZENBIHLERS IEKĻŪST
KONFERENCES LĪGAS
LABĀKO MOMENTU
IZLASĒ

UEFA izveidotajā Konferenču līgas grupu turnīra piektās kārtas spēļu labāko atvairīto situāciju topā atkal iekļuvis RFS vārtu vīrs Pāvels Šteinbors, bet starp skaistāko голу autoriem minēts RFS austriešu futbolists Kevins Frizenbihlers. Šteinbors regulāri iekļūst UEFA veidotajos labāko momentu topos un arī pēc ceturtdienas mača Edinburgā pret "Hearts" izpelnījies UEFA uzminību.

GIRGENSONAM UN
BALCERAM ZAUDĒJUMI
NHL

Latvijas hokejista Zemgus Girgenzona pārstāvētā Bufalo "Sabres" ceturtdien Nacionālās hokeja līgas (NHL) mačā piedzīvoja neveiksmi, kamēr citā spēlē sakāvi cieta Rūdolfa Balcera Floridas "Panthers". "Sabres" savā laukumā ar rezultātu 2:3 (0:1, 1:0, 1:2) piekāpās Monreālas "Canadiens". Girgensons uz ledu bija 13 minūtes un noslēdza maču ar neitrālu lietderības koeficientu. Tikmēr citā mačā "Panthers" viesos ar rezultātu 3:4 (2:2, 0:2, 1:0) atzina Filadelfijas "Flyers" pārkāpumu.

LATVIJAS ŠORTTREKISTI
VARENI CĪNĀS KANĀDĀ

Reinis Bērziņš (pa labi) un Paskāls Dions Pasaules kausa posma distance

Roberts Krūzbergs uzvarēja Pasaules kausa posmā Montreālā 1000 m distancē sestdien, bet 500 m bija astotais. Reinis Bērziņš svētdien dalīja 4.vietu Pasaules kausa posmā otrajās sacīkstēs 1000 metru distance.

Bērziņš finālā Monreālā pirms pēdējās virāžas slidoja trešais, un tiesneši sacīkstes noslēgumā pēc video izskatīšanas konstatēja, ka latvietis tāpat kā mājiniēks Paskāls Launs neatļauti kavēja sāncensi, tādēļ abi saņēma sodu un piecu finalistu konkurencē dalīja 4. vietu. Uzvarēja kanādietis Paskāls Dions.

Pasaules kausa sezona turpināsies ar otro posmu pēc nedēļas Soltleiksitijā, ASV. Decembrī divi posmi paredzēti Kazahstānā, bet Pasaules kausa sezonas noslēgumā vēl divi etapi būs februārī Vācijā un Nīderlandē. Replay

DAIĻSLIDOTĀJAM
VASIĻJEVAM 7.VIETA
"GRAND PRIX" POSMĀ
ISAJĀ PROGRAMMĀ

Deniss Vasiļjevs

Latvijas daiļslidotājs Deniss Vasiļjevs piektdien Kanādā sasniedza 7. vietu isajā programmā Starptautiskās Slidošanas savienības (ISU) "Grand Prix" sērijas posmā.

Vasiļjevam tiesneši par slidojumu piešķīra 69,01 punktu, kas būtiski atpaliek no viņa personiskā rekorda (90,95 punkti).

Līderis pēc isās programmas ar 94,06 punktiem ir 17 gadus vecais Japānas junioru čempions Kao Miura, apsteidzot savu tautieti un pasaules čempionu Somu Uno.

"Grand Prix" kalendārā ir seši posmi.

Pirms tam otrās pēc nozīmes ISU sacensībās "Challenger" Slovākijā Deniss kāpa uz pjedestāla 3.pakāpiena izvēles slidojumā un sasniedza 4. vietu isajā programmā.

LŪŠU VOLEJBOLISTI
UZVAR RTU ROBEŽSARDZI/
JŪRMALU

Jēkabpils "Lūšu" komanda svētdien Baltijas Vīriešu volejbola līgas spēlē divu Latvijas vadošo klubu dueli mājās pārspēja "RTU Robežsardze"/"Jūrmala" vienību. ar rezultātu 3-0 (25:22, 25:14, 25:12).

RADĒVIČA NAUDAS BALVU
NEGRASĀS ATDOT

Novembrī aprit četri gadi kopš vieglatlētes Inetas Radēvičas do-

pinga provēs atrada neatļautas vielas – liktenīga izrādījās atkārtota pārbaude 2012. gadā Londonas olimpiskajās spēlēs ņemtajām analizēm. Londonā Radēviču no bronzas medaļas šķīra nieka viens centimetrs, tomēr par izcīnīto 4. vietu viņa no valsts saņēma 28 466 latu naudas balvu. Sešus gadus pēc sacensībām rezultātu anulēja un aktuāls kļuva jautājums par naudas balvas atmaksāšanu. IZM Sporta departamenta direktors Edgars Severs solīja, ka turpmāk pret šādiem gadījumiem valsts būs nodrošinājies. Pie 14 066 latu naudas balvas tika arī Inetas Radēvičas mamma Inna. Latvijas Vieglatlētikas savienība, lūdzot Radēvičai piešķirt naudas balvu, viņas mammu bija norādījis kā treneri, lai arī praksē Radēviča trenējās Krievijā pie vietējā speciālista Jevgēņija Terovanesova.

Nevar gan izslēgt, ka šāds jautājums tuvākajā nākotnē atkritīs pats no sevis, ja politiķi lems par naudas balvu atcelšanu.

"Mēs kā vienu no 2023. gada budžeta prioritātēm esam iesnieguši priekšlikumu vispār reformēt naudas balvu sistēmu – no tās atteikties," pastāstīja Severs. Valdība ikgadēji sportistu naudas balvām vidēji tērē 1,4 milj. Euro.

Naudas balvas par izciliem sasniegumiem sportā gadiem ilgi bijis sakāpinātu diskusiju temats. Izcilības kritēriju dēļ ik gadu tika prēmēti ļoti plašs un ļoti raibs sportistu loks, sākot ar olimpiskajiem čempioniem, beidzot ar makšķerniekiem un galda spēļu meistariem. Savukārt Latvijas vadošo bokseru un tenisistu panākumi neatbilda izcilības kritērijiem, jo netika gūti formālos pasaules vai Eiropas čempionātos. Tādējādi izcilības prēmēšana sportā ik gadu ieguva traģikomiskas aprises.

Ziņas sakopojis **Andris Kļaviņš**

307.lv
Studinājumus un reklāmu laikrakstā
iesniedz ērti arī no sava tālrunā!

PAZIŅOJUMI

LATVIJA

Rīgas Evanģēliskā draudzes dievkalpojums 13. novembrī plkst. 13 Akas ielā 13 un attālināti: dievkalpojums ar kafijas galdu un svētdienas skolu. Labdarības ziedojumi Ukrainai. Kolekte tiks ziedota Ukrainas atbalstam. **18. novembrī** plkst. 16 Akas ielā 13: Ekumēniskais Valsts svētku dievkalpojums. **27. novembrī** plkst. 13 Akas ielā 13 un attālināti: 1. Adventa dievkalpojums. **4. decembrī** plkst. 13 tikai attālināti: 2. Adventa dievkalpojums. **11. decembrī** plkst. 13 Akas ielā 13 un attālināti: 3. Adventa dievkalpojums ar kafijas galdu, svētdienas skolu, bērnu apsveikšanu. **24. decembrī** plkst. 13 Akas ielā 13 un attālināti: Ziemsvētku dievkalpojums.

ZVIEDRIJA

Stokholmā, Somu baznīcā (Finska kyrkan, Slottsbacken 2B-C, Gamla stan), 5. novembrī plkst. 12 Mīrušo piemiņas dienas dievkalpojums. Mācītājs Normunds Kamergrauzis, ērgelniece Rūta Baumgarte. Dievkalpojumu kuplinās Anna Petraškeviča (flauta). Pēc dievkalpojuma zupa un kafija draudzes namā. Pie kafijas noturēsims isu pilnsapulce, ievēlot jaunu draudzes mācītāju. Sirsnīgi gaidīti!